

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Φορολογική & Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
στη Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων**

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

Διπλωματική Εργασία

***Ο Εσωτερικός έλεγχος των επιχειρήσεων και ο ρόλος
του λογιστή στις σύγχρονες επιχειρήσεις***

Της

Μπαλάσκα Ελένη του Βασιλείου

Επιβλέπων:

Καραγιώργος Αλκιβιάδης

**Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος
στη Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων**

Φεβρουάριος 2020

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, ο ρόλος τον οποίο διαδραματίζει ο επαγγελματίας λογιστής στις σύγχρονες επιχειρηματικές μονάδες, κατέστη ιδιαίτερος σημαντικός, όχι μόνο στην περίπτωση του ιδιωτικού, αλλά και στην περίπτωση του δημοσίου τομέα. Οι απόρροιες της παγκοσμίου διάστασης, οικονομικής κρίσης που ξέσπασε στην Ελλάδα εν έτι 2008, φέρνουν στην επιφάνεια, σε ακόμα πιο έντονο βαθμό, το ρόλο που διαδραματίζουν οι λογιστές στη διοικητική διαδικασία των επιχειρηματικών οντοτήτων, αλλά και τη σπουδαιότητα και αναγκαιότητα της λογιστικής. Ως εκ τούτου, το επάγγελμα του λογιστή, συμβάλλει σε καθοριστικό βαθμό στη διαφάνεια της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης των επιχειρήσεων και στην αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου τους. Αυτό σημαίνει, ότι δύναται να επηρεάσει σε αξιοπρόσεκτο βαθμό αφενός την ενδοεταιρική επικοινωνία και αφετέρου την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα μιας επιχείρησης, στο πλαίσιο της καθημερινής δραστηριοποίησής της και ανεξαρτήτως του κλάδου στον οποίο υπάγεται. Η εν λόγω σπουδαιότητα και αναγκαιότητα της λογιστικής, προσέλκυσε το ερευνητικό ενδιαφέρον και αποτέλεσε το κομβικό σημείο ανάλυσης και μελέτης της εν λόγω διπλωματικής εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, απώτερος σκοπός είναι η μελέτη της σημασίας του σύγχρονου λογιστή στις επιχειρήσεις και ο ρόλος του στη διαδικασία του εσωτερικού ελέγχου τους. Πρόκειται για ένα ζήτημα, το οποίο εξετάζεται τόσο βιβλιογραφικά όσο και μέσω πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας, με αυστηρά δομημένο ερωτηματολόγιο, που χορηγήθηκε σε συνολικά 100 επιχειρηματίες και διευθυντές, ελληνικών επιχειρήσεων.

Λέξεις-κλειδιά: Λογιστής, Λογιστική, Επιχειρήσεις, Εσωτερικός Έλεγχος, Σπουδαιότητα.

ABSTRACT

In recent years, the role played by the professional accountant in modern business units has become particularly crucial, not only in the case of the private sector, but also in the public sector. The repercussions of the global dimension, the financial crisis that erupted in Greece in 2008, reveal, to an even greater extent, the role that accountants play in the management of business entities, but also the importance and necessity of accounting. As such, the profession of accountant contributes significantly to the transparency of financial reporting to businesses and to the effectiveness of their internal control. This means that it can have a significant impact on both the intra-corporate communication and the efficiency and profitability of a business, in its day-to-day operations and regardless of the sector it is subjected to. This importance and necessity of accounting has attracted the research interest and has been the focal point of analysis and study of this thesis. More specifically, ultimate goal is to study the importance of the modern accountant in business and its role in the process of internal audit. This is an issue that is examined both in bibliographical terms and through primary quantitative research, with a strictly structured questionnaire, given to a total of 100 Greek business executives and managers.

Keywords: Accountant, Accounting, Business, Internal Audit, Importance.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Πριν την παρουσίαση της διπλωματικής μου εργασίας αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω ορισμένους ανθρώπους που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην πραγματοποίησή της.

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας κ. Καραγιώργο Αλκιβιάδη, για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγησή του σε όλο το διάστημα της εκπόνησής της.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους αυτούς που με στήριξαν τα τελευταία χρόνια στην επαγγελματική και προσωπική μου ζωή για όλη τη κατανόηση που έδειξαν και ειδικότερα, το στενό οικογενειακό και φιλικό μου περιβάλλον.

Αδιαμφισβήτητα, η παρουσία τους δίπλα μου και η εν γένει στήριξή τους ήταν και θα είναι καθοριστικής σημασίας τόσο για εμένα όσο και για την πρόοδό μου.

Ευχαριστώ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
ABSTRACT.....	2
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	12
1.1 Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ.....	12
1.2 Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ.....	15
2.1 Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ	15
2.2 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	16
2.3 Ο ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ	18
2.4 Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	23
2.5 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	25
2.6 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	27
2.7 Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	35
3.1 ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	35
3.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.....	35
3.3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ	36
3.4 ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ	36
3.5 ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΤΕΣΤ.....	36
3.6 ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	37

3.7 ΔΙΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	38
3.8 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	39
3.9 ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	39
3.10 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ	40
3.11 ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΗΘΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ	42
4.1 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	42
4.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	51
4.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΡΟΛΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	56
4.4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΗ	68
4.5 ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ.....	77
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ	84
5.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	84
5.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ	87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	88
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ	93

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ

<u>Πίνακας 1: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 1.....</u>	<u>42</u>
<u>Πίνακας 2: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 2.....</u>	<u>44</u>
<u>Πίνακας 3: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 3.....</u>	<u>45</u>
<u>Πίνακας 4: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 4.....</u>	<u>46</u>
<u>Πίνακας 5: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 5.....</u>	<u>47</u>
<u>Πίνακας 6: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 6.....</u>	<u>48</u>
<u>Πίνακας 7: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 7.....</u>	<u>49</u>
<u>Πίνακας 8: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 8.....</u>	<u>50</u>
<u>Πίνακας 9: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 9.....</u>	<u>51</u>
<u>Πίνακας 10: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 10.....</u>	<u>52</u>
<u>Πίνακας 11: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 11.....</u>	<u>53</u>
<u>Πίνακας 12: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 12.....</u>	<u>54</u>
<u>Πίνακας 13: Περιγραφικά στατιστικά ερωτήσεων</u>	<u>56</u>
<u>Πίνακας 14: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 13.....</u>	<u>57</u>
<u>Πίνακας 15: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 14.....</u>	<u>58</u>
<u>Πίνακας 16: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 15.....</u>	<u>59</u>
<u>Πίνακας 17: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 16.....</u>	<u>59</u>
<u>Πίνακας 18: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 17.....</u>	<u>60</u>
<u>Πίνακας 19: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 18.....</u>	<u>61</u>
<u>Πίνακας 20: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 19.....</u>	<u>62</u>
<u>Πίνακας 21: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 20.....</u>	<u>62</u>
<u>Πίνακας 22: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 21.....</u>	<u>63</u>
<u>Πίνακας 23: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 22.....</u>	<u>64</u>
<u>Πίνακας 24: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 23.....</u>	<u>64</u>

<u>Πίνακας 25: Περιγραφικά στατιστικά ερωτήσεων.....</u>	<u>67</u>
<u>Πίνακας 26: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 24.....</u>	<u>69</u>
<u>Πίνακας 27: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 25.....</u>	<u>69</u>
<u>Πίνακας 28: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 26.....</u>	<u>70</u>
<u>Πίνακας 29: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 27.....</u>	<u>71</u>
<u>Πίνακας 30: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 28.....</u>	<u>71</u>
<u>Πίνακας 31: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 29.....</u>	<u>72</u>
<u>Πίνακας 32: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 30.....</u>	<u>73</u>
<u>Πίνακας 33: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 31.....</u>	<u>73</u>
<u>Πίνακας 34: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 32.....</u>	<u>74</u>
<u>Πίνακας 35: Περιγραφικά στατιστικά ερωτήσεων.....</u>	<u>76</u>
<u>Πίνακας 36: Πίνακας Κανονικότητας.....</u>	<u>79</u>
<u>Πίνακας 37: Συσχετίσεις μεταβλητών.....</u>	<u>80</u>
<u>Πίνακας 38: Συσχετίσεις μεταβλητών.....</u>	<u>81</u>
<u>Πίνακας 39: Συσχετίσεις μεταβλητών.....</u>	<u>83</u>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 1.....	43
Γράφημα 2: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 2.....	44
Γράφημα 3: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 3.....	45
Γράφημα 4: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 4.....	46
Γράφημα 5: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 5.....	47
Γράφημα 6: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 6.....	48
Γράφημα 7: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 7.....	49
Γράφημα 8: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 8.....	50

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δεν τίθεται αμφιβολία για το γεγονός της μεγιστοποίησης της σπουδαιότητας του ρόλου τον οποίο διαδραματίζουν οι επαγγελματίες λογιστές στον σύγχρονο επιχειρηματικό κόσμο. Πρόκειται για ένα ρόλο, ο οποίος εντάθηκε κυρίως κατόπιν του ξεσπάσματος της νεότερης και παγκοσμίου βεληνεκούς χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Ο επαγγελματίας λογιστής, πέραν του ότι καθίσταται απαραίτητος στις σύγχρονες επιχειρηματικές οντότητες, λόγω της επιστημονικής συμβολής του στους διοικούντες, δύναται να επηρεάσει θετικά τα επίπεδα αποτελεσματικής και αποδοτικής λειτουργίας μιας επιχείρησης, καθώς επίσης και τα επίπεδα κερδοφορίας της, επηρεάζοντας και κατευθύνοντας την διοίκηση στη λήψη ορθολογικών και στρατηγικής σημασίας αποφάσεων. Αυτό, υπό την προϋπόθεση της διενέργειας των επαγγελματικών καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του, με υπευθυνότητα και επαγγελματισμό. Σε διαφορετική περίπτωση, τα αποτελέσματα και οι συνέπειες για μία επιχείρηση, δύνανται να είναι αρνητικά, ακόμα και καταστροφικά για μία επιχείρηση. Στο σημείο αυτό, καθίσταται αντιληπτός και ο διαδραματιζόμενος ρόλος του λογιστή στη διαδικασία του εσωτερικού ελέγχου των σύγχρονων επιχειρηματικών μονάδων.

Απώτερος σκοπός της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας, είναι η μελέτη και ανάλυση του ρόλου που διαδραματίζει ο σύγχρονος επαγγελματίας λογιστής, στον επιχειρηματικό κόσμο, της σχέσης και διασύνδεσής του με τη διοίκηση των επιχειρήσεων και της σπουδαιότητας της συμβολής του στη διαδικασία εσωτερικού ελέγχου αυτών. Πρόκειται για ένα ζήτημα επίκαιρο, ο βαθμός σπουδαιότητας του οποίου παραμένει αναλλοίωτος στο βάθος των χρόνων, και εντείνεται κατόπιν του ξεσπάσματος της τρέχουσας οικονομικής κρίσης. Η εν λόγω διπλωματική εργασία, εξετάζεται διττά, αφενός βιβλιογραφικά και αφετέρου μέσω ποσοτικής πρωτογενούς έρευνας, η οποία βασίζεται σε δομημένο ερωτηματολόγιο, όπου χορηγήθηκε σε συνολικά 100 επιχειρηματίες και διευθυντές ελληνικών επιχειρήσεων.

Εκ των αποτελεσμάτων της ποσοτικής ανεπεξέργαστης έρευνας της συγκεκριμένης εργασίας, διαφάνηκε ο σπουδαίος ρόλος του λογιστή στην αποτελεσματική διεξαγωγή του εσωτερικού ελέγχου και στην αύξηση της βιωσιμότητας της επιχείρησης, στην ελαχιστοποίηση του κόστους λειτουργίας της, στην επιρροή στις τελικές αποφάσεις της διοίκησης, στη μεγιστοποίηση της αξίας της και στη βελτίωση της λειτουργίας της,

στην υποβολή προτάσεων βελτίωσης της απόδοσής της και στην ενημέρωσή τους αναφορικά με τους κινδύνους με τους οποίους μία επιχείρηση έρχεται αντιμέτωπη. Επίσης, προέκυψε ότι ο λογιστής θα πρέπει να διακατέχεται από υψηλά επίπεδα ηθικής, ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, καθώς επίσης και από ικανότητες οργάνωσης, από υψηλή επιστημονική κατάρτιση, ομαδικότητα, κατοχή επικοινωνιακών δεξιοτήτων και αξιοπιστία, αλλά ότι δεν είναι τόσο σημαντικό να διακατέχεται και από διοικητικές δεξιότητες. Τέλος, διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ του ρόλου που διαδραματίζει ο σύγχρονος λογιστής στην αποτελεσματική άσκηση της διαδικασίας του εσωτερικού ελέγχου στις επιχειρήσεις και στα χαρακτηριστικά του στοιχεία, αλλά και μεταξύ του ρόλου του λογιστή και του μορφωτικού επιπέδου των επιχειρηματιών, των ετών προϋπηρεσίας τους, του αριθμού των απασχολούμενων ατόμων των επιχειρήσεων και του κλάδου δραστηριοποίησής τους. Μία ακόμα στατιστικά ουσιώδης συσχέτιση προέκυψε μεταξύ των χαρακτηριστικών του λογιστή και της προϋπηρεσίας των επιχειρηματιών και των διοικητικών στελεχών, της θέσης τους στην επιχείρηση, της νομικής μορφής των επιχειρήσεων και του κλάδου δραστηριοποίησης αυτών.

Ως προς τη δομή που ακολουθήθηκε στην εν λόγω διπλωματική εργασία, στο πρώτο και δεύτερο κεφάλαιο διενεργείται η βιβλιογραφική και ερευνητική ανασκόπηση αυτής και δίνεται έμφαση τόσο στον λογιστή, τα χαρακτηριστικά και το ρόλο του, όσο και στη διαδικασία του εσωτερικού ελέγχου. Πιο συγκεκριμένα, αφού αποδοθεί η εννοιολογική αποσαφήνιση του λογιστή και της επιστήμης της λογιστικής, εν συνεχεία, γίνεται μνεία στις αρμοδιότητες του λογιστή στις σύγχρονες επιχειρηματικές μονάδες, αλλά και στα στοιχειώδη γνωρίσματα, τα οποία πρέπει να κατέχει ένας σύγχρονος επαγγελματίας λογιστής. Εν συνεχεία, παρατίθενται τα βασικότερα ζητήματα ηθικής με τα οποία έρχεται αντιμέτωπος ένας επαγγελματίας λογιστής, στο πλαίσιο της άσκησης των επαγγελματικών του καθηκόντων. Στη συνέχεια, διενεργείται μία ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας και διεθνών ερευνών και μελετών, επικεντρωμένων στον παραδοσιακό ρόλο του επαγγελματία λογιστή στις επιχειρήσεις και κατόπιν, στη μετάβαση από τον παραδοσιακό του ρόλο, στον σύγχρονο, στο πλαίσιο των νέων απαιτήσεων που υφίστανται στο επιχειρηματικό γίγνεσθαι. Στο σημείο αυτό, παρουσιάζονται και τα βασικά χαρακτηριστικά του σύγχρονου ρόλου, τον οποίο διαδραματίζει ο λογιστής στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον. Κατόπιν, δίνεται έμφαση σε ζητήματα εσωτερικού ελέγχου. Πιο συγκεκριμένα,

αποσαφηνίζεται εννοιολογικά ο εσωτερικός έλεγχος και η σημασία του, ενώ εν συνεχεία περιγράφεται η διεξαγωγή του στο πλαίσιο του σύγχρονου επιχειρηματικού γίνεσθαι.

Στο τρίτο κεφάλαιο της εν λόγω διπλωματικής εργασίας, παρουσιάζονται αναλυτικά, όλα τα απαιτούμενα μεθοδολογικά ζητήματα και η ακριβής διαδικασία, που ακολουθήθηκε κατά τη διεξαγωγή και για την περάτωση της πρωτογενούς έρευνας που διεξήχθη από πλευράς μας.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, απεικονίζονται και συζητούνται τα ευρήματα της πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας.

Κλείνοντας, στο πέμπτο κεφάλαιο παρατίθενται τα τελικά εξαγόμενα συμπεράσματα, τα οποία προκύπτουν τόσο από το βιβλιογραφικό όσο και από το ερευνητικό σκέλος της εν λόγω διπλωματικής εργασίας, ενώ κατόπιν της παράθεσης αυτών, ακολουθεί η αποτύπωση ζητημάτων άξιων, κατά τη γνώμη μας, μελλοντικής διερεύνησης, η οποία δύναται να βασιστεί στο γνωστικό υπόβαθρο που σχηματίστηκε στην προκειμένη διπλωματική εργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1.1 Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Ως λογιστική, νοείται η επιστήμη στο πλαίσιο της οποίας υπάγεται η διαδικασία καταγραφής οικονομικών συναλλαγών, που σχετίζονται με μια επιχείρηση. Η λογιστική διαδικασία περιλαμβάνει τη συνοπτική παρουσίαση, ανάλυση και αναφορά των εν λόγω συναλλαγών στους διοικούντες και διευθυντές των τμημάτων μίας επιχείρησης, στις ρυθμιστικές αρχές και στους φορείς είσπραξης φόρων και λοιπών προγραμματισμένων τελών. Οι οικονομικές καταστάσεις, που χρησιμοποιούνται στη λογιστική, αποτελούν επί της ουσίας, μια συνοπτική περίληψη των χρηματοοικονομικών συναλλαγών μίας εταιρείας, κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης λογιστικής περιόδου, η οποία συνοψίζει τις δραστηριότητες, την χρηματοοικονομική θέση και τις ταμειακές της ροές (Investopedia, 2019).

1.2 Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Εν έτη 1999, το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors-IIA) καθόρισε τον εσωτερικό έλεγχο ως:

«...μια ανεξάρτητη, αντικειμενική διαβεβαίωση και συμβουλευτική δραστηριότητα με στόχο την προστιθέμενη αξία και τη βελτίωση των λειτουργιών μιας επιχείρησης». Ουσιαστικά, πρόκειται για μια προσέγγιση, η οποία «...Βοηθάει έναν οργανισμό να επιτύχει τους στόχους του, φέρνοντας μια συστηματική, πειθαρχημένη προσέγγιση για την αξιολόγηση και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, ελέγχου και διακυβέρνησης» (Theiia, 2016).

Ένας άλλος ορισμός του εσωτερικού ελέγχου παρατίθεται από τον Soltani (2007). Γνωστοποιεί, ότι ο εσωτερικός έλεγχος ορίζεται ως μία «δραστηριότητα αξιολόγησης που έχει καθιερωθεί στο εσωτερικό μιας εταιρείας ως υπηρεσία. Οι λειτουργίες του

περιλαμβάνουν την εξέταση, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου» (Soltani, 2007).

Η ASQ (American Society for Quality) περιγράφει τον εσωτερικό έλεγχο ως «έλεγχο πρώτου μέρους». Είναι μια διαδικασία, η οποία διενεργείται μέσα σε έναν οργανισμό προκειμένου να υπολογίζει τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του έναντι των ιδίων διαδικασιών ή μεθόδων ή/και έναντι εξωτερικών προτύπων, που οικειοποιούνται (εκούσια) ή υπαγορεύονται υποχρεωτικά σε έναν οργανισμό. Ο συγκεκριμένος έλεγχος ενός πρώτου μέρους είναι ένας εσωτερικός έλεγχος, που διεξάγεται από ελεγκτές οι οποίοι εργάζονται στον ίδιο τον οργανισμό που ελέγχεται, αλλά δεν έχουν κανένα όφελος για τα αποτελέσματα του ελέγχου της περιοχής και του τομέα ο οποίος ερευνάται από πλευράς τους (Russell, 2013).

Σχετικά με την περίπτωση των εσωτερικών δικλίδων, οι διαθέσιμες έννοιες είναι ουκ ολίγες. Οι Lakis & Giriunas (2008) τονίζουν ότι η ίδια η έννοια της λέξης «δικλείδας» έχει ποικίλους ορισμούς και έννοιες. Εμπεριέχει ετερόκλιτους στόχους, αξίες και επιτεύγματα που θα εφαρμοστούν σε οργανισμούς. Ως εκ τούτου, μπορεί να προσδοκάται ότι ο ορισμός των εσωτερικών δικλίδων μπορεί να εκφραστεί με πολλούς και διάφορους τρόπους. Επιπλέον, ανάλογα με την κατάσταση, ίσως διαφέρει και η κατανόησή του κάθε φορά.

Ο Hightower (2008) καθόρισε τις εσωτερικές δικλίδες ως «πρόγραμμα δραστηριοτήτων που δημιουργήθηκε για να εντοπίζει και να παρακολουθεί πιθανή έκθεση σε κίνδυνο, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικό σφάλμα, παράλειψη, ανακρίβεια ή απάτη».

Το COSO όρισε τις εσωτερικές δικλίδες ως διαδικασία, η οποία διενεργείται από το διοικητικό συμβούλιο, τη διοίκηση και το υπόλοιπο προσωπικό μιας οικονομικής οντότητας, με απώτερο στόχο την χορήγηση εύλογης βεβαιότητας όσον αφορά την εκπλήρωση στόχων που σχετίζονται με τις λειτουργίες, την υποβολή εκθέσεων και τη συμμόρφωσή τους (Everson et al., 2013).

Παρόλο που υπάρχουν πολλοί ορισμοί των εσωτερικών δικλίδων, κύριος ρόλος τους είναι κυρίως η ενασχόληση τους με εργαλεία διαχείρισης της αρχής, που συμβάλλουν

στον έλεγχο των διαδικασιών και στην εκπλήρωση των επιχειρηματικών στόχων (Lakis & Giriunas, 2008).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ

2.1 Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ

Αξιολογώντας το περιβάλλον στο οποίο υφίσταται και εξελίσσεται η σύγχρονη λογιστική, ο Horwood (2008) επισημαίνει ότι ο όρος «λογιστής» είναι από τη φύση ασαφής, τη στιγμή κατά την οποία στο πλαίσιο της πολυδιάστατης σύγχρονης επιχειρηματικής εποχής, ο ρόλος του λογιστή ποικίλλει και ως εκ τούτου, ένας λογιστής, δύναται να στελεχώσει πολλές και μεταξύ τους διαφοροποιημένες θέσεις εργασίας, καθεμία εκ των οποίων πλαισιώνεται από διαφορετικές σε είδος και βαρύτητα, αρμοδιότητες.

Για λόγους αποφυγής παρερμηνειών και ασαφειών, θα διαχωρίσουμε τον λογιστή σε «λογιστικό διευθυντή» και σε «χρηματοοικονομικό λογιστή». Έτσι, ο «λογιστικός διευθυντής», σύμφωνα με τον Horwood (2008) αναφέρεται σε ένα πρόσωπο με οικονομικό και λογιστικό επιστημονικό και γνωστικό υπόβαθρο, ο οποίος είναι συχνά, αλλά όχι αποκλειστικά, μέρος μίας συγκεκριμένης οικονομικής και λογιστικής υπηρεσίας του οργανισμού, στον οποίο απασχολείται και ο οποίος, εξ' ορισμού του ρόλου του, υποστηρίζει μια αναγνωρίσιμη επιχείρηση ή έναν ή περισσότερους εκ των εταίρων της εν λόγω επιχείρησης. Επομένως, βάσει του εν λόγω ορισμού, ο «λογιστικός διευθυντής» δεν επικεντρώνεται αμιγώς σε λογιστικά ζητήματα, αλλά εμπλέκεται εμμέσως ή αμέσως με εταιρικά και επιχειρησιακά ζητήματα.

Όσον αφορά την περίπτωση του λεγόμενου «χρηματοοικονομικού λογιστή», ορίζεται ως ένα πρόσωπο που διαθέτει οικονομικό και λογιστικό υπόβαθρο, και συχνά, αλλά όχι αποκλειστικά, αποτελεί μέρος της οικονομικής ή λογιστικής υπηρεσίας του οργανισμού, στον οποίο ή για τον οποίο απασχολείται, και που εξ' ορισμού του ρόλου του, στερείται του σαφούς ρόλου του επιχειρηματικού εταίρου και δίδει μεγαλύτερη έμφαση στα καθήκοντα που σχετίζονται με την οικονομική λογιστική (Horwood, 2008). Εδώ, διαφαίνεται και η διαφορά μεταξύ των δύο όρων, καθώς στην δεύτερη περίπτωση, δεν υφίσταται εμπλοκή του λογιστή σε εταιρικά και επιχειρησιακά ζητήματα, όπως αναφέρθηκε για την πρώτη περίπτωση. Ο ρόλος του

«χρηματοοικονομικού λογιστή» είναι αυστηρά οριοθετημένος σε λογιστικές αρμοδιότητες και υποχρεώσεις.

2.2 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ

Τα στοιχειώδη χαρακτηριστικά, που πρέπει να διαθέτει ένας επαγγελματίας λογιστής είναι τα κάτωθι (Lepistö et al., 2016; Caglio et al., 2019):

1. Ηθική

Η δεοντολογία και η ακεραιότητα αποτιμώνται θετικά και μάλιστα, καθίστανται απαραίτητα σε έναν επαγγελματία λογιστή. Οι επαγγελματίες λογιστές, πρέπει να αναγνωρίζουν το ηθικά επιτρεπτό και αποδεκτό από το ανήθικο και σε κάθε περίπτωση, η εν λόγω ακεραιότητα, θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται και στις λογιστικές και οικονομικές καταστάσεις, τις οποίες είναι υποχρεωμένοι να συντάσσουν.

2. Συνεχής μάθηση και επιμόρφωση

Ενώ οι λογιστές πρέπει να έχουν μια ισχυρή αντίληψη και γνώση των βασικών λογιστικών αρχών και κανόνων, πρέπει συν τοις άλλοις, να επιδεικνύουν ενδιαφέρον να επιμορφώνονται και να εμπλουτίζουν το ήδη υφιστάμενο γνωστικό τους υπόβαθρο. Με την εισαγωγή νέων αρχών, νόμων και φορολογικών καθεστώτων, ο τομέας της λογιστικής βρίσκεται πάντα σε μία συνεχή μεταρρύθμιση και αστάθεια. Οι λογιστές, πρέπει να διασφαλίζουν ότι έχουν λάβει πλήρη γνώση των τελευταίων ειδήσεων και εξελίξεων στους τομείς που τους αφορούν. Σήμερα, που η τεχνολογία γνωρίζει αξιοπρόσεκτη εξέλιξη, οι λογιστές πρέπει να εκμεταλλεύονται και να αξιοποιούν τις αναδυόμενες τάσεις εξέλιξης και να υποβοηθούνται από αυτές για την έγκαιρη ενημέρωσή τους, όπου αυτό είναι εφικτό.

3. Ακρίβεια

Είναι σημαντικό για τους επαγγελματίες λογιστές να είναι ακριβείς στην εργασία τους. Η πραγματοποίηση αριθμητικών και υπολογιστικών λαθών, ή ακόμα και ένα εκ παραδρομής τυπογραφικό λάθος ή ένας ενδεχόμενος αναριθμητισμός, μπορεί να

προβούν επικίνδυνα για μία επιχείρηση. Πόσο μάλλον, σοβαρότερα λάθη, όπως είναι επί παραδείγματι μία λάθος εκτίμηση ενός υφιστάμενου ή επερχόμενου κινδύνου, τα οποία μπορεί να προβούν ακόμα και καταστροφικά για την ευρυθμία και τη βιωσιμότητα ενός οργανισμού. Ως εκ τούτου, οι λογιστές πρέπει να προσδίδουν ιδιαίτερη έμφαση στην ακρίβεια του έργου και των αρμοδιοτήτων τους.

4. Οργάνωση

Οι επαγγελματίες λογιστές ασχολούνται με πολλά διαφορετικά έντυπα, αριθμούς και δεδομένα σε καθημερινή βάση. Για να διατηρήσουν την ακρίβεια και ακεραιότητα του έργου τους, θα πρέπει να έχουν πρόσβαση ανά πάσα στιγμή, στις σωστές πληροφορίες και με αποτελεσματικό τρόπο. Για το λόγο αυτόν, πρέπει να παρουσιάζουν εξαιρετικές οργανωτικές δεξιότητες.

5. Υπευθυνότητα και Ανάλυση Ευθυνών

Ένας επαγγελματίας λογιστής πρέπει να είναι ανά πάσα στιγμή σε ετοιμότητα να αποδέχεται τα αποτελέσματα του έργου του, ακόμα κι αν αυτά έχουν θετικό ή αρνητικό πρόσημο, και μαζί με αυτά, πρέπει να επωμίζεται και τις απορρέουσες ευθύνες. Οι λογιστές πρέπει να παραδέχονται και να αναγνωρίζουν τα λάθη τους και να διασφαλίζουν ότι δεν θα επαναληφθούν. Λάθη, δύνανται να συμβούν ακόμα και σε περιπτώσεις επαγγελματιών λογιστών, που επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια καθ' όλη τη διάρκεια παροχής των υπηρεσιών τους προς τους πελάτες τους. Επίσης, η υπόσταση λαθών, δε σημαίνει απαραίτητως ότι ένας λογιστής χάνει τον επαγγελματισμό του ή την αξία των υπηρεσιών του. Ωστόσο, οι επαγγελματίες λογιστές πρέπει να παίρνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την αποφυγή ενδεχόμενων λαθών ή ανακριβειών, ή τουλάχιστον για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας εμφάνισής τους.

6. Ομαδικότητα - Συνεργατικότητα

Ένας επαγγελματίας λογιστής οφείλει να είναι σε θέση να συνυπάρχει άρτια με μια ομάδα ατόμων για την εκτέλεση των απαιτούμενων εργασιών. Πρέπει συν τοις άλλοις, να διαθέτει τις απαιτούμενες επικοινωνιακές δεξιότητες και ικανότητες συντονισμού των καθηκόντων των μελών των ομάδων με τις οποίες συνεργάζεται.

7. Επιστημονική Γνώση

Οι επαγγελματίες λογιστές, αν και στο πλαίσιο της παροχής των λογιστικών τους υπηρεσιών, έρχονται αντιμέτωποι με μία σειρά ιδίων βασικών εργασιών, ωστόσο ενδέχεται να απαιτούνται επιπρόσθετες απαιτήσεις και γνώσεις σε συγκεκριμένα πεδία και σε συγκεκριμένους κλάδους. Ως εκ τούτου, ο λογιστής πρέπει να διαθέτει μια πλήρη κατανόηση του κλάδου και της εξειδίκευσης των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων με τις οποίες συνεργάζεται. Η κατανόηση των απαιτήσεων, των στόχων και του τρόπου διεξαγωγής των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων, είναι ζωτικής σημασίας για τον καθορισμό του σωστού τρόπου εφαρμογής των λογιστικών αρχών και κανονισμών στην εκάστοτε επιχείρηση.

8. Ακρίβεια και Αξιοπιστία

Θεωρείται ως μία από τις πιο ξεχωριστές ιδιότητες ενός επαγγελματία λογιστή. Οι λογιστές ασχολούνται με την οικονομική ευημερία και την χρηματοοικονομική κατάσταση ενός οργανισμού, δηλαδή με ζητήματα άκρως εμπιστευτικά. Υποχρέωσή του, επομένως, είναι να διακατέχονται από ακεραιότητα, αμεροληψία και αξιοπιστία προκειμένου να μπορούν να διασφαλίσουν ότι τα εν λόγω εμπιστευτικά δεδομένα παραμένουν ασφαλή.

9. Δημιουργικότητα

Πρόκειται για ένα χαρακτηριστικό στοιχείο, το οποίο συχνά παραβλέπεται, αλλά η δημιουργικότητα είναι μια από τις πολυτιμότερες προσωπικές ιδιότητες ενός επαγγελματία λογιστή. Αναφερόμαστε στη δημιουργικότητα ενός λογιστή στην παραγωγή και αποτύπωση αριθμών, και στην ανάπτυξη νέων ιδεών και στρατηγικών για την επίλυση σύνθετων και εξατομικευμένων για εκάστοτε επιχείρηση, ζητημάτων (Lepistö et al., 2016; Caglio et al., 2019).

2.3 Ο ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ

Η μελέτη του παραδοσιακού ρόλου των λογιστών, βασίστηκε στο έργο των Simon et al. (1954). Στο βιβλίο τους, οι συγγραφείς πρότειναν τρεις ξεχωριστούς ρόλους για τους λογιστές: διατήρηση σκορ, προσανατολισμό προσοχής και επίλυση προβλημάτων. Αυτές οι διαφορές ρόλων, βασίστηκαν στον τρόπο με τον οποίο οι γνωστοποιήσεις λογιστικής διαχείρισης χρησιμοποιήθηκαν από λογιστές, σε διαφορετικά επίπεδα ενός

οργανισμού. Τα τρέχοντα οικονομικά στοιχεία, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως μέτρηση απόδοσης αυτής καθ' αυτής της επιχειρηματικής μονάδας, οδηγώντας στον ρόλο του λογιστή στον έλεγχο της διατήρησης των επιπέδων των οικονομικών αποτελεσμάτων. Τα διευθυντικά στελέχη, συν τοις άλλοις, μπορούν να ζητήσουν προσαρμοσμένες λογιστικές πληροφορίες διαχείρισης για να βοηθηθούν στην επίλυση ενός στρατηγικής σημασίας, επιχειρηματικού προβλήματος. Η παροχή αυτών των δεδομένων επέφερε την επίλυση προβλημάτων λογιστή, ως μία διαδικασία ενσωματωμένη στο ρόλο των λογιστών. Συνεπώς, οι Simon et al. (1954) ισχυρίστηκαν ότι με την κατανόηση των πληροφοριακών αναγκών των επιχειρήσεων-αντισυμβαλλομένων με τους λογιστές, οι λογιστές, θα μπορούσαν να επηρεάσουν τον ρόλο τους στον οργανισμό.

Με τη συγχώνευση των χαρακτηριστικών των ρόλων της λογιστικής παρακολούθησης και της καθοδήγησης της προσοχής των διοικητικών στελεχών μίας επιχείρησης, την οποία πρότειναν οι Simon et al. (1954), ο Hopper (1980) διευκρίνισε ότι ο παραδοσιακός ρόλος του λογιστή είναι αφενός η χρηματοπιστωτική διαχείριση και αφετέρου η μέτρηση των επιδόσεων και η διεξαγωγή οργανωτικού ελέγχου, μέσω της διάχυσης λογιστικών πληροφοριών διαχείρισης στους διοικητές μίας επιχείρησης. Σε περίπτωση όμως, κατά την οποία οι λογιστές ήταν αμιγώς προσανατολισμένοι στην παροχή των λογιστικών υπηρεσιών τους σε μία επιχείρηση, υιοθετούσαν μια αυστηρά οριοθετημένη σχέση με τους πελάτες τους, ή με τις επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνταν και οι ίδιοι επικεντρώνονταν αμιγώς στην κάλυψη των αναγκών τους για συγκέντρωση των απαραίτητων πληροφοριακών δεδομένων, τα οποία αρκούσαν μόνο για την παροχή των ανωτέρω αναφερόμενων λογιστικών υπηρεσιών (Hopper, 1980).

Αρκετοί ερευνητές, όπως επί παραδείγματι οι Mouritsen (1996), Järvenpää (2001) και Lambert & Sponem (2012) αναφέρθηκαν στην περιγραφή του παραδοσιακού ρόλου του λογιστή, όπως αυτή αποτυπώθηκε από τους Simon et al. (1954) και Hopper (1980). Μάλιστα, σε σχετικές με τον ρόλο του λογιστή, μελέτες τους, προσπάθησαν να παρουσιάσουν εμπειρικά αποδεικτικά στοιχεία, στο πλαίσιο ενός πονήματος περιγραφής του σύγχρονου λογιστή, τοποθετώντας τον κατά μήκος του φάσματος τήρησης λογιστικών βιβλίων-παροχής λογιστικών υπηρεσιών-παροχής βοήθειας και κατεύθυνσης προς τους διοικούντες. Οι σαφώς προσδιορισμένες αρμοδιότητες και η σημασία που δίδεται στην κατάρτιση μηνιαίων λογιστικών εκθέσεων, συσχετίζονται

με την στερεοτυπική τήρηση βιβλίων ή τη διατήρηση των επιπέδων των χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων μίας επιχείρησης, άποψη με την οποία ταυτίζονται οι Friedman & Lyne (1997) και οι Byrne & Pierce (2007), ενώ οι Mouritsen (1996) και Granlund & Lukka (1998) υποστηρίζουν την άποψη, κατά τη οποία οι λογιστές υιοθετούν μια περισσότερο συμβουλευτική προσέγγιση και θεωρούν ότι ο ρόλος τους έγκειται στη διευκόλυνση της διοίκησης στο να λάβει στρατηγικές αποφάσεις, καθώς επίσης και στην επίλυση προβλημάτων της επιχείρησης.

Η ακαδημαϊκή βιβλιογραφία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το μοντέλο εκείνο, το οποίο δίνει προτεραιότητα στην υποβοήθηση των διοικούντων στη λήψη περιοδικών οικονομικών μέτρων από τη πλευρά του λογιστή, καταδεικνύει καλύτερα τον παραδοσιακό ρόλο των λογιστών στους οργανισμούς. Παρ' όλο που μελέτες και έρευνες στον ακαδημαϊκό και επιστημονικό χώρο, έχουν κάνει μνεία σε μια μεγάλη ποικιλία καθηκόντων που εκτελούνται από λογιστές, ωστόσο οι δραστηριότητες ρουτίνας παράδοσης οικονομικών αναφορών και μέτρησης επιδόσεων ενός οργανισμού, υπερκέρασαν τον ρόλο της παροχής βοήθειας για την επίλυση επιχειρησιακών προβλημάτων (Simon et al., 1954; Hopper, 1980; Newman, et al., 1989; Mouritsen, 1996).

Εκείνοι οι οποίοι τάχθηκαν αμιγώς υπέρ της άποψης ότι ο ρόλος του λογιστή δεν έγκειται στην παροχή κατευθύνσεων και υποβοηθήσεων προς τους διοικούντες, αλλά στην αυστηρή τήρηση λογιστικών βιβλίων και σύνταξη λογιστικών αναφορών, ήταν οι Siegel & Sorensen (1999) και Parker (2002).

Στο σημείο αυτό, διευκρινίζεται ότι οι λογαριασμοί διαχείρισης, που αντιπροσωπεύουν τον παραδοσιακό ρόλο του λογιστή, χαρακτηρίζονται κατά κύριο λόγο ως φορείς πληροφόρησης (Granlund & Lukka, 1997).

Οι Friedman & Lyne (1997) σημειώνουν ότι οι λογιστές, οι οποίοι αποτελούσαν μέρος της περιπτωσιολογικής μελέτης τους - και μάλιστα αποκαλούνταν στο πλαίσιο της μελέτης τους με τον όρο «μετρητές φασολιών» - αντιλαμβάνονταν ότι ασχολούνται με την παραγωγή οικονομικών πληροφοριών, με ελάχιστη προσοχή ή κατανόηση των επιχειρησιακών παραγόντων, που υποκρύπτονταν πίσω από τους αριθμούς. Οι Johnson & Kaplan (1987), παρουσιάζοντας τις απόψεις τους σχετικά με την αποτυχία των προηγούμενων λογιστικών συστημάτων διαχείρισης, υποδηλώνουν ότι τα παραδοσιακά λογιστικά συστήματα είχαν σχεδιαστεί, κατά κύριο λόγο, για να

ικανοποιήσουν τις ανάγκες πληροφόρησης των λογιστών, και όχι των διοικούντων της επιχείρησης. Οι δραστηριότητες εκείνες, που σχετίζονται με τον τομέα της παροχής λογιστικών πληροφοριών, λαμβάνονταν υπόψιν ως καθήκοντα των λογιστών να παραδίδουν λογιστικές αναφορές στο τέλος εκάστοτε μηνός, καθώς επίσης και προϋπολογισμούς και υποχρεώσεις συναλλαγών, στις οποίες έπρεπε να προβεί η διοίκηση των οργανισμών (Siegel & Sorensen, 1999; Burns & Baldvinsdottir, 2005). Το πρωταρχικό περιεχόμενο των εν λόγω πληροφοριών περιγράφεται ως «ιστορικό» (Siegel & Sorensen, 1999; Ma & Tayles, 2009).

Από τους Burns & Baldvinsdottir (2005) και Ma & Tayles (2009) υποστηρίχθηκε ότι οι λογιστικές πληροφορίες να μην παράγονται, αλλά δεν κατανοούνται σε επιχειρησιακό πλαίσιο, ούτε χρησιμοποιούνται για τη διευκόλυνση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και επίλυσης προβλημάτων από τους λογιστές, προς τους διοικούντες.

Μια άλλη σημαντική πτυχή του ρόλου του λογιστή είναι η προοπτική ελέγχου, που είναι στενά συνδεδεμένη με την παροχή λογιστικών πληροφοριών. Σχετικές αρμοδιότητες, όπως είναι επί παραδείγματι η αντικειμενική αξιολόγηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, η οποία υποστηρίχθηκε έντονα από τον Ahrens (1997) και η ανάλυση διακύμανσης με βάση τις μηνιαίες οικονομικές εκθέσεις, η οποία υποστηρίχθηκε από τους Granlund & Lukka (1997), αναβαθμίζουν το ρόλο των λογιστών, ωστόσο τους απομακρύνουν από την ενασχόλησή τους με επιχειρησιακά θέματα και αυτή η απομάκρυνση αποτέλεσε και την αφορμή να χαρακτηριστούν οι λογιστές με προσβλητικά επίθετα, όπως επί παραδείγματι «watchdogs», δηλαδή «σκυλιά ελέγχου» (Granlund & Lukka, 1997) και «εταιρική αστυνομία» (Yazdifar & Tsamenyi, 2005). Ενώ οι διευθυντές και διοικητές των επιχειρηματικών οντοτήτων, δείχνουν να εκτιμούν την ανάγκη για τέτοιου είδους δραστηριότητες παρακολούθησης από την πλευρά των λογιστών, κάτι που ανέφεραν οι Byrne & Pierce (2007), ωστόσο, ο υπερβολικός χρόνος που αφιερώνεται σε διοικητικές και λοιπές προγραμματισμένες δραστηριότητες των λογιστών, μειώνει τον διαθέσιμο χρόνο ενασχόλησής τους με επιχειρησιακά ζητήματα και έτσι, καθιστά τον ρόλο τους περισσότερο οικονομικό και ελεγκτικό, παρά επιχειρησιακό (Granlund & Lukka, 1997; Byrne & Pierce, 2007; Graham et al., 2012).

Στο σημείο αυτό, πρέπει να τονιστεί ότι η ίδρυση επαγγελματικών φορέων λογιστικής διαχείρισης όπως επί παραδείγματι το λεγόμενο «Chartered Institute of Accountants Management & Association of Accountants and Financial Professionals in Business» και η εποπτεία της κατάρτισης και της τυποποίησης των λογιστικών πρακτικών, οδήγησε στην εξειδίκευση της λογιστικής πρακτικής διαχείρισης. Έτσι, οι λογιστές, αντί να επικεντρωθούν στις ανάγκες των επιχειρήσεων, μετατρέπονται σε λογιστές τύπου «bookkeeper», δηλαδή σε λογιστές αμιγούς τήρησης λογιστικών βιβλίων, και υποστηρίζουν την τεχνική εγκυρότητα των τηρούμενων βιβλίων της επιχείρησης, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες τήρησής τους, καθώς επίσης και τις εν γένει απαιτούμενες διαδικασίες προετοιμασίας των απαραίτητων εκ των εκάστοτε ισχυουσών νομοθετικών διατάξεων, εκθέσεων (Burchell, et al., 1980; Ahrens, 1997; Pierce & O'Dea, 2003).

Ο Hopper (1980) και οι Lambert & Sponem (2012) ανέφεραν ότι η συγκεντρωτική οργανωτική δομή, στο πλαίσιο της οποίας οι λογιστές λειτουργούσαν ατομικά, τους εμπόδιζε να εκπληρώσουν αποτελεσματικά τις ανάγκες διαχειριστικής πληροφόρησης. Η περιορισμένη αλληλεπίδρασή τους με άλλες λειτουργίες του ίδιου του οργανισμού στον οποίο εργάζονταν, προωθούσε την αντικειμενικότητά τους, αλλά παράλληλα στεκόταν εμπόδιο στην ικανότητά τους να ενεργούν σε συμβουλευτικούς και καθοδηγητικούς ρόλους (Ahrens, 1997; Lambert & Sponem, 2012).

Οι υπεύθυνοι και ο διοικούντες των επιχειρήσεων φέρουν επίσης ευθύνη στον υποτιθέμενο διαχωρισμό μεταξύ της παραδοσιακής λειτουργίας λογιστικής διαχείρισης και των λειτουργιών και δραστηριοτήτων των λοιπών τμημάτων του οργανισμού. Η εμπλοκή των λογιστών, που ασχολούνται και επικεντρώνονται αμιγώς με την διαδικασία της τήρησης των βιβλίων μίας επιχείρησης και της απλής σύνταξης λογιστικών αναφορών και προϋπολογισμών, σε επιχειρησιακές συζητήσεις, θεωρήθηκε ως μη προσφέρουσα προστιθέμενη αξία και ακόμα χειρότερα, ως βλαπτική (Friedman & Lyne, 1997, Järvenpää, 2007).

2.4 Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ

Ο σύγχρονος ρόλος του λογιστή, επεκτείνεται συνήθως σε ζητήματα επιχειρηματικού προσανατολισμού, καθιστώντας τον σύγχρονο λογιστή ως έναν αξιόπιστο εσωτερικό σύμβουλο (Burns & Vaivio, 2001).

Αυτή η άποψη, που βασίζεται στο πρότυπο επίλυσης προβλημάτων από τους Simon et al.(1954), υπογραμμίζει τη σημασία της σχέσης λογιστή και επιχειρηματικού συνεργάτη, καθώς επίσης και την πλήρωση των πληροφοριακών αναγκών άλλων λειτουργιών ενός οργανισμού (Burns & Baldvinsdottir, 2005).

Ως εκ τούτου, η εξέλιξή της βασίζεται κυρίως σε εξελίξεις που οδήγησαν τους λογιστές στο να προσαρμόζονται περισσότερο σε επιχειρησιακά θέματα και στο να είναι σε θέση να παρέχουν εξατομικευμένα και στρατηγική στήριξη στις επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνται ή με τις οποίες συνεργάζονται (Baldvinsdottir, et al., 2009; Ma & Tayles, 2009).

Η συλλογή και η κοινοποίηση χρηματοοικονομικών δεδομένων θεωρήθηκε ως πηγή συγκριτικών δυνατοτήτων, όπως υποστήριξε και ο Kaplan (1984). Όταν άρχιζαν μάλιστα, να εμφανίζονται επιχειρήματα υπέρ της άποψης ότι τα λογιστικά συστήματα διαχείρισης δεν παρέχουν πλέον σημαντικές επιχειρηματικές πληροφορίες (Johnson & Kaplan, 1987), τότε, το ακαδημαϊκό και επιστημονικό ενδιαφέρον στράφηκε προς την υπόσταση καινοτομιών στον τομέα των διαθέσιμων λογιστικών εργαλείων και πρακτικών. Ενώ οι σύγχρονες λογιστικές τεχνικές, όπως επί παραδείγματι η λογιστική που βασίζεται και προσαρμόζεται στις δραστηριότητες ενός οργανισμού, συνδέονται με την παραγωγή περισσότερο επιχειρηματικών πληροφοριών, κάτι που υποστηρίχθηκε από τους Friedman & Lyne (1997) και Järvenpää (2007), οι τεχνικές εξελίξεις υποστήριξαν τη μετάβαση του λογιστικού προσωπικού στο σύγχρονο ρόλο του, ο οποίος χτίζεται υπό το πρίσμα της αυτοματοποίησης των συνηθισμένων λογιστικών εργασιών, που κατέστησαν δυνατές από την ανάπτυξη συστημάτων πληροφορικής. Η υπόσταση αυτοματισμών, μάλιστα, απελευθέρωσε το χρόνο διαχείρισης των λογιστών, δίνοντάς τους την ευκαιρία να αφιερώσουν περισσότερο χρόνο στην ανάλυση και ερμηνεία των κονδυλίων και των χρηματοοικονομικών δεδομένων που αποτυπώνονται στις λογιστικές αναφορές που συντάσσονται (Byrne & Pierce, 2007; Järvenpää, 2007).

Οι οργανωτικοί και συναφείς παράγοντες, όπως είναι επί παραδείγματι ο αυξημένος ανταγωνισμός στην αγορά, οι αλλαγές στη στρατηγική, η πολυπλοκότητα των

λειτουργιών και οι μεταβολές της διάρθρωσης των λειτουργιών των σύγχρονων επιχειρηματικών μονάδων, επηρεάζουν τις προσδοκίες των ρόλων των λογιστών (Burns & Baldvinsdottir, 2005; Byrne & Pierce, 2007).

Ο Järvenpää (2001), μάλιστα, υποστηρίζει ότι ο σημερινός παγκόσμιος ανταγωνισμός και οι νέες ανάγκες των πελατών διευκόλυναν τη μετάβαση των λογιστών προς τον επιχειρηματικό τους προσανατολισμό, κυρίως λόγω των σημειούμενων αλλαγών στις οργανωτικές προτεραιότητες των σύγχρονων επιχειρήσεων. Ομοίως, η επανεμφανιζόμενη εστίαση στην ανταγωνιστικότητα του κόστους, ενίσχυσε την οργανωτική σημασία της λογιστικής διαχείρισης, μέσω της εμπειρίας της στην ανάλυση του ελέγχου και της διαχείρισης κόστους (Byrne & Pierce, 2007).

Στο ίδιο επίπεδο κυμαίνεται και το ζήτημα της πρόσφατης τάσης της αποκέντρωσης της λογιστικής λειτουργίας, η οποία έφερε τους λογιστές ακόμα πιο κοντά στις επιχειρήσεις και σε ολοένα και περισσότερες διαλειτουργικές ομάδες (Granlund & Lukka, 1998; Järvenpää, 2007). Οι Burns & Baldvinsdottir (2005), μάλιστα, ανακάλυψαν ότι η δημιουργία ειδικών διαλειτουργικών ομάδων ροής προϊόντων βελτίωσε τη συνεργασία και το επίπεδο αλληλεπίδρασης μεταξύ των λογιστών και των επιχειρηματικών αντισυμβαλλομένων τους. Ειδικά, η φυσική εγγύτητα των σύγχρονων λογιστών προς τις επιχειρήσεις βοηθά τους λογιστές να κατανοήσουν καλύτερα τις ανάγκες πληροφόρησης άλλων τμημάτων εντός της επιχείρησης (Pierce & O'Dea, 2003).

Καθώς οι λογιστές αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο αύξησης του εσωτερικού ανταγωνισμού, όσον αφορά τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους, η εξέλιξη προς τον σύγχρονο επιχειρηματικό προσανατολισμό μπορεί να θεωρηθεί ως μια πιθανή απάντηση σε αυτό το πρόβλημά τους, όπως υποστηρίζει ο Hopper (2008). Επίσης, οι επαγγελματικοί φορείς ωθούν, κατά τα τελευταία χρόνια, τους λογιστές στο να αναλαμβάνουν ακόμα περισσότερες διευθυντικές ευθύνες (Parker, 2002; Siegel & Sorensen, 2003; Clinton & White, 2012).

2.5 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ

Ο σύγχρονος ρόλος του λογιστή χαρακτηρίστηκε με μεγαλύτερη έμφαση στην παρεχόμενη λογιστική υπηρεσία, σε αντίθεση με την αμιγή και στυγνή παροχή

λογιστικών πληροφοριών. Αυτό, μπορεί να καταστεί αντιληπτό από την υπόσταση πολυάριθμων χαρακτηρισμών, που χρησιμοποιούνται από τη σύγχρονη βιβλιογραφία, προκειμένου να περιγραφτεί ο σύγχρονος λογιστής, όπως είναι επί παραδείγματι «επιχειρηματικός αναλυτής» (Baldvinsdottir et al., 2009), «επιχειρησιακός προσανατολισμός» των λογιστών (Burns & Baldvinsdottir, 2005), «επιχειρηματικός εταίρος» (Järvenpää, 2007), «μεταβαλλόμενος παράγοντας» (Granlund & Lukka, 1997), «εσωτερικός σύμβουλος» (Mouritsen, 1996) και «συνδιοικητής» (Lambert & Sponem, 2012).

Οι σύγχρονοι λογιστές επικεντρώνονται στη χρήση επιχειρηματικών πληροφοριών, σε αντίθεση με την στυγνή παροχή χρηματοοικονομικών πληροφοριών, που σχετιζόταν με τον παραδοσιακό τους ρόλο (Burns & Baldvinsdottir, 2005).

Συν τοις άλλοις, διαδραματίζουν το ρόλο των σύγχρονων ελεγκτών υπό την έννοια του ότι συμμετέχουν ενεργά στη στρατηγική λήψη αποφάσεων από το μέρος των διοικούντων και το νόημα τους αντικατοπτρίζεται σε επιχειρησιακά ζητήματα και όχι μόνο σε οικονομικά ή λογιστικά (Granlund & Lukka, 1997; Lambert & Sponem, 2012).

Για να μπορούν να ενεργήσουν ως επιχειρηματικοί εταίροι και εσωτερικοί σύμβουλοι, οι σύγχρονοι λογιστές πρέπει να κατανοούν απόλυτα, τις εμπορικές και επιχειρησιακές πραγματικότητες, που υποκρύπτονται και διαφαίνονται από τα λογιστικά στοιχεία. Η συχνότερη αλληλεπίδρασή τους με επιχειρησιακές λειτουργίες, τους βοηθά μάλιστα, να αποκτήσουν μία «σιωπηρή» γνώση, που συνδέει τις επιχειρησιακές πρακτικές με τις λογιστικές πληροφορίες διαχείρισης (Goretzki et al., 2013).

Οι σύγχρονοι λογιστές εργάζονται ολοένα και συχνότερα σε διαλειτουργικές ομάδες, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, οι οποίες εξυπηρετούν τους εσωτερικούς πελάτες τους, πέραν του παραδοσιακού, κεντρικού λογιστηρίου. Οι διευθυντές και διοικητές των σύγχρονων επιχειρηματικών μονάδων, αναφέρουν βελτιωμένα, εν συγκρίσει με το παρελθόν, συνάφεια των λογιστικών πληροφοριών με τις επιχειρησιακές ανάγκες και καλύτερη στήριξη της επιλογής στρατηγικών αποφάσεων, εκ μέρους των λογιστών προς τους ιδίους, κάτι το οποίο προέκυψε από την στενότερη συνεργασία των δύο μερών -διοικούντων και λογιστών- στο πλαίσιο της οποίας υφίσταται σαφής προσανατολισμός σε αυτήν καθ' αυτήν την επιχείρηση (Burns & Baldvinsdottir, 2005; Byrne & Pierce, 2007).

Ο Ahrens (1997), μάλιστα, σχολιάζει την μέθοδο με την οποία η επιχειρησιακή ευαισθητοποίηση των λογιστών σε συνδυασμό με τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες, βοηθούν τους λογιστές να κινητοποιούν και να κατευθύνουν τις λογιστικές τους πληροφορίες στο ευρύτερο επιχειρησιακό πλαίσιο και στη λήψη αποφάσεων των διοικούντων. Στο πλαίσιο του σύγχρονου επιχειρηματικού και λογιστικού γίνεσθαι, μάλιστα, προωθούνται διαλειτουργικοί, προσωποποιημένοι και ανεπίσημοι τρόποι επικοινωνίας (Granlund & Lukka, 1998).

Οι Chenhall & Langfield-Smith (1998), μάλιστα, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η ευθυγράμμιση μεταξύ διοικητών/διευθυντών και λογιστών, όσον αφορά το ρόλο της λογιστικής σε έναν οργανισμό, είναι απαραίτητη προκειμένου να μπορούν οι λογιστές να παρέχουν σχετική υποστήριξη προς τους διευθυντές/διοικούντες, για ενδεχόμενες πρωτοβουλίες αλλαγής. Ο Mouritsen (1996), παρατηρεί ότι ο ρόλος της λογιστικής είναι κατασκευασμένος στο πλαίσιο μίας συνεχόμενης αλληλεπίδρασης μεταξύ των λογιστών και των υποψήφιων πελατών τους ή των επιχειρήσεων στις οποίες εργάζονται. Ο σύγχρονος ρόλος του λογιστή είναι, συνεπώς, εξαρτώμενος από την αντίληψη των αναγκών και των απαιτήσεων των επιχειρήσεων (Pierce & O'Dea, 2003).

Συνοψίζοντας, επομένως, αυτή καθ' αυτή η τεχνική λογιστική εμπειρία δεν θεωρείται πλέον επαρκής προκειμένου να μπορούν οι λογιστές να λειτουργούν αποτελεσματικά στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον δίνοντας προτεραιότητα στην εταιρική σχέση μεταξύ λογιστικής και επιχειρήσεων. Αντί για τον δομημένο, τεχνικό ρόλο του παρελθόντος, οι λογιστές είναι προσανατολισμένοι στις επιχειρήσεις και συν τοις άλλοις, κατέχουν γκάμα δεξιοτήτων απόκτησης και κατοχής ισχυρής εμπορικής και επιχειρηματικής συνείδησης (Granlund & Lukka, 1998; Burns & Baldvinsdottir, 2005; Byrne & Pierce, 2007).

2.6 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Κύριος ρόλος του εσωτερικού ελέγχου είναι η σωστή καθοδήγηση ενός οργανισμού για την επίτευξη των στόχων του. Η επιτυχία μιας επιχειρηματικής οντότητας οριοθετείται από την πραγματοποίηση των οργανωτικών της στόχων. Ως οργανωτικοί στόχοι ορίζονται οι επιχειρηματικοί στόχοι, και απαρτίζουν τους στόχους που μια

εταιρεία επιδιώκει να εκπληρώσει. Αν είναι υπολογίσιμοι, είναι στην πραγματικότητα μέτρα αξιολόγησης της επιτυχίας του αντίστοιχου οργανισμού. Ο ίδιος ο οργανισμός μάλιστα, δηλώνει τους σκοπούς του αναφορικά με την αποστολή και το όραμά του. Η δήλωση αποστολής φανερώνει ποιος είναι επί της ουσίας ο οργανισμός και τι επιζητά να επιτύχει σήμερα. Η δήλωση του οράματος καταδεικνύει και αντιπροσωπεύει τις προσδοκίες σε ό, τι επιθυμεί να επιτύχει ο οργανισμός στο μέλλον (Reding et.al, 2013).

Εδώ θα πρέπει να τονιστεί πόσο αξιοσημείωτο είναι το εύρημα μίας πληθώρας μελετών, όπως είναι επί παραδείγματι οι μελέτες των Kwon & Banks (2004), Cohen & Sayag (2010) και Hassall et al. (1996), σύμφωνα με τις οποίες, το μορφωτικό επίπεδο των εσωτερικών ελεγκτών οδηγεί αφενός στην ορθότερη, πληρέστερη και αποτελεσματικότερη άσκηση των επαγγελματικών αρμοδιοτήτων των εσωτερικών ελεγκτών και αφετέρου, ασκεί επιρροή ακόμα και στην αφοσίωση και πιστότητά τους στον οργανισμό εντός του οποίου απασχολούνται, κάτι το οποίο όμως δεν συγκαταλέγεται στη σφαίρα ενδιαφέροντος της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

Η κατηγοριοποίηση των επιχειρηματικών στόχων σύμφωνα με την COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) είναι η κάτωθι (Reding et.al, 2013):

1/ Στρατηγικοί στόχοι: πρόκειται για τους στόχους βάσει των οποίων προσδιορίζεται το τι κάνουν και τι ακριβώς σχεδιάζουν οι διοικήσεις και το ποια είναι η στρατηγική τους, προκειμένου να δημιουργήσουν αξία για τους φορείς και τα εμπλεκόμενα στον οργανισμό μέρη τα οποία προέρχονται αφενός από το εσωτερικό και αφετέρου από το εξωτερικό του περιβάλλον.

2/ Οι επιχειρησιακοί στόχοι: πρόκειται για εκείνους τους στόχους οι οποίοι επικεντρώνονται στις δραστηριότητες του οργανισμού προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητά του.

3/ Οι στόχοι αναφοράς: πρόκειται για μια κατηγορία στόχων οι οποίοι ουσιαστικά αντιπροσωπεύουν μια αναφορά αφενός εσωτερικών και αφετέρου εξωτερικών πληροφοριών, καθώς επίσης και το επίπεδο αξιοπιστίας τους.

4/ Οι στόχοι συμμόρφωσης: οι συγκεκριμένοι στόχοι επικεντρώνονται στους υφιστάμενους νόμους και κανονισμούς και στην εφαρμογή τους στον αντίστοιχο οργανισμό.

Σύμφωνα με τον Reding et.al (2013), οι επιχειρηματικοί στόχοι αποτελούν μέτρα επιτυχίας για τον οργανισμό, αλλά για έναν εσωτερικό ελεγκτή, παρέχουν τα θεμέλια για τους στόχους δέσμευσης. Οι στόχοι δέσμευσης είναι στόχοι που τίθενται από την πλευρά ενός εσωτερικού ελεγκτή και οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν εντός του οργανισμού. Η αποστολή του εσωτερικού ελεγκτή είναι να βοηθήσει την επιχείρηση να επιτύχει τους στόχους της. Επομένως, ο σωστός και ενδεδειγμένος ορισμός των στόχων δέσμευσης εντός συγκεκριμένης εταιρείας είναι ζωτικής σημασίας.

Ένα άλλο σημαντικό σημείο για την εκπλήρωση των οργανωτικών στόχων και τη βιώσιμη επιτυχία της ελεγχόμενης επιχείρησης είναι η αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου, ο έλεγχος και η διαδικασία διακυβέρνησης (Drogalas et al., 2018). Ο ρόλος του εσωτερικού ελεγκτή είναι να αξιολογήσει και να βελτιώσει αυτές τις διαδικασίες (Reding et.al, 2013):

1/ Η διαδικασία διακυβέρνησης είναι ένα επίτευγμα των στόχων του οργανισμού με την έγκριση, την καθοδήγηση και την επίβλεψη της διαχείρισης από το διοικητικό συμβούλιο

2/ Η διαχείριση κινδύνων είναι μια διαδικασία κατανόησης και αντιμετώπισης αβεβαιοτήτων από τη διοίκηση του οργανισμού. Οι αβεβαιότητες είναι όλοι οι κίνδυνοι και οι ευκαιρίες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν (αρνητικά ή θετικά) την ικανότητα του οργανισμού να επιτύχει τους στόχους του (Drogalas & Siopi, 2017; Drogalas et al., 2017)

3/ Ο έλεγχος είναι μια διαδικασία μετριάσμου του κινδύνου σε επίπεδο που μπορεί να γίνει αποδεκτό από τη διοίκηση του οργανισμού

Συνολικά, το διοικητικό συμβούλιο διεξάγει (καθοδηγεί και κατευθύνει) τη διαδικασία διακυβέρνησης, ενώ η διοίκηση διεξάγει διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου των κινδύνων. Το διοικητικό συμβούλιο και η συνεργασία της διοίκησης είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική εφαρμογή όλων των διαδικασιών. Ο ρόλος του εσωτερικού ελεγκτή είναι να αξιολογεί, να βελτιώνει και να καθοδηγεί τις διαδικασίες αυτές. Ως εκ τούτου, ο εσωτερικός έλεγχος είναι επίσης ένα ζωτικό σημείο των εν γένει ακολουθούμενων διαδικασιών (Reding et.al, 2013).

Σύμφωνα με τον Pickett (2010), οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι σε θέση να βοηθήσουν την ανώτατη διοίκηση με τα εξής:

- 1/ Παρακολούθηση δραστηριοτήτων που η ανώτατη διοίκηση δεν μπορεί να παρακολουθήσει η ίδια
- 2/ Προσδιορισμός ευκαιριών και ελαχιστοποίηση των κινδύνων αποτυχίας
- 3/ Επικύρωση εκθέσεων στα ανώτερα διοικητικά στελέχη
- 4/ Προστασία της ανώτερης διοίκησης σε τεχνικές αναλύσεις πέρα από τις δικές τους γνώσεις
- 5/ Παροχή πληροφοριών για τη διαδικασία λήψης αποφάσεων
- 6/ Ανασκόπηση για το μέλλον καθώς και για το παρελθόν
- 7/ Βοηθώντας τους διαχειριστές των στρατηγικών σχεδίων και τιθέμενων κατευθυντήριων βαθμών, να τα διαχειρίζονται, επισημαίνοντας την παραβίαση των διαδικασιών και των αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ο κύριος ρόλος του εσωτερικού ελέγχου είναι να προσθέσει αξία στον οργανισμό με την άσκηση ασφαλιστικών και συμβουλευτικών δραστηριοτήτων. Πρέπει να είναι δραστηριότητες επιχειρησιακές, τακτικές, στρατηγικές και βελτιωτικές. Ωστόσο, η ερμηνεία αυτού του ρόλου είναι μεγάλη. Τα πρωταρχικά καθήκοντα βοήθειας σε διαδικασίες διαχείρισης, ελέγχου και διακυβέρνησης του κινδύνου θα προσδώσουν διαφορετική αξία στον οργανισμό. Στην πραγματικότητα, το επίπεδο και η ποιότητα αλλά και τα αποτελέσματα της παρεχόμενης βοήθειας εξαρτώνται από τις ειδικές ανάγκες των οργανισμών και του τομέα που λειτουργούν (Reding et.al, 2013)

Ο Pickett (2010) σημειώνει ότι ορισμένα χαρακτηριστικά παραδείγματα μπορεί να είναι τα εξής: για τους οργανισμούς που δημιουργούν ένα οικονομικής ή ευρύτερης φύσεως σκάνδαλο, η προστιθέμενη αξία της υπηρεσίας ελέγχου θα δημιουργηθεί από τον έλεγχο συμμόρφωσης. Για οργανισμούς που αναπτύσσονται γρήγορα, η προστιθέμενη αξία θα είναι συμβουλευτικού χαρακτήρα για προγράμματα και έργα. Για τους οργανισμούς οι οποίοι εδρεύουν σε αναπτυσσόμενες χώρες, μπορούν να εφαρμοστούν έλεγχοι με απώτερο σκοπό την αποτροπή της απάτης ή της οικονομικής φύσεως διαφθορά. Για τους πολυεθνικούς οργανισμούς, η προστιθέμενη αξία μπορεί να επέλθει από τη διαχείριση των κινδύνων και από τη διοικητική μέριμνα του συντονισμού των πληροφοριών με την έδρα και ούτω καθεξής (Drogalas et al., 2020).

Ο Pitt et al. (2014) παρέχει μια ακόμη κατηγοριοποίηση του ρόλου του εσωτερικού ελέγχου με βάση τον τύπο της οργάνωσης και με βάση του αν ένας οργανισμός είναι δημόσιος ή ιδιωτικός και όχι με βάση το περιβάλλον του οργανισμού, όπως πρότεινε ο Pickett (2010). Για τον δημόσιο τομέα, ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου θα επικεντρωθεί στην αποτελεσματική και αποδοτική δαπάνη του δημόσιου κεφαλαίου. Στον ιδιωτικό τομέα, ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου θα μετρηθεί και θα επικεντρωθεί στην ικανότητά του να ικανοποιεί τους ενδιαφερόμενους και να εξασφαλίζει κέρδη (Pitt et al., 2014).

Για να αποφασίσει το πεδίο εφαρμογής και να ερμηνεύσει τον ρόλο του απαιτούμενου ελέγχου, ο ελεγκτής θα πρέπει απαραίτητως να αναφερθεί στον ελεγκτικό «χάρτη». Ο εσωτερικός ελεγκτής θα χρειαστεί επίσης να γνωρίζει επαγγελματικά πρότυπα, την αποστολή, το όραμα και τα κριτήρια επιτυχίας του ελεγχόμενου οργανισμού. Τονίζεται ωστόσο, ότι οι έλεγχοι θα πρέπει απαραίτητως να βασίζονται στον τομέα στον οποίο λειτουργεί η εκάστοτε ελεγχόμενη εταιρεία (Petridis et al., 2019).

Ο καθορισμός υπηρεσιών ελέγχου προστιθέμενης αξίας, πρέπει να βασίζεται στον ορισμό του εσωτερικού ελέγχου από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών. Θα πρέπει επίσης να δίνει απάντηση στις ερωτήσεις που πρότεινε ο Pickett (2010): *«Πώς μπορούμε να συμβάλλουμε καλύτερα στις υπηρεσίες διαχείρισης, ελέγχου και διακυβέρνησης των κινδύνων μέσω τόσο των καθηκόντων μας όσο και των συμβουλευτικών ρόλων μας»*.

Επιπλέον, προτείνεται από τον Pitt et al. (2014) ότι η κατανόηση των στρατηγικών προτεραιοτήτων θα δώσει πληροφορίες στον εσωτερικό ελεγκτή σχετικά με το πού μπορεί να προστεθεί αξία. Επιπλέον, ο εσωτερικός ελεγκτής πρέπει να προσπαθήσει να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών, ενσωματώνοντας διαδικασίες μέτρησης επιδόσεων που επικεντρώνονται στην αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη χρήση περιορισμένων πόρων.

Σύμφωνα με την Task Force Guidance, όπως χαρακτηριστικά επισημαίνουν στο πλαίσιο της μελέτης τους οι Reding et al. (2013) περισσότεροι έλεγχοι δίνουν αξία στον οργανισμό ήδη όταν διευκολύνουν την επικοινωνία με τη διοίκηση σχετικά με τη δομή ελέγχου και την αποτελεσματικότητά του. Ωστόσο, η σημαντικότερη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου είναι να είναι ανεξάρτητος.

Ο υποτακτικός εσωτερικός έλεγχος αποτελεί πηγή σημαντικού κινδύνου για την ελεγχόμενη εταιρεία. Πιο συγκεκριμένα, μπορεί να οδηγήσει σε απάτη, νομισματική ζημία, καταστροφή φήμης και εταιρικού σήματος μιας επιχειρηματικής οντότητας ή να οδηγήσει ακόμα και σε πλήρη κατάρρευση και πτώχευση της εταιρείας. Ως εκ τούτου, είναι ουσιώδες για τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου να διαθέτει ανεξάρτητες γραμμές αρμοδιότητας και υποβολής εκθέσεων και να έχει επαρκή πρόσβαση στην επιτροπή ελέγχου. Οι λειτουργίες εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να είναι καλά χρηματοδοτούμενες, στελεχωμένες και εκπαιδευμένες, με ανθρώπινο δυναμικό που θα διακατέχεται από τις κατάλληλες εξειδικευμένες δεξιότητες ανάλογα με τη φύση, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα του λειτουργικού περιβάλλοντος ενός οργανισμού στην υψηλή ποιότητα. Συν τοις άλλοις, η συμμόρφωση με τα επαγγελματικά πρότυπα του εσωτερικού ελέγχου είναι ένας τρόπος για την παροχή του (Ohja, 2012).

2.7 Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ο εσωτερικός έλεγχος και οι εσωτερικές δικλίδες, μπορεί να φαίνονται παρόμοιες διαδικασίες, με μία πρώτη ματιά. Και τα δύο τμήματα, εργάζονται για τη βελτίωση των διαδικασιών και την εκπλήρωση των στόχων και σκοπών ενός οργανισμού. Ο εσωτερικός έλεγχος βοηθά στη διαχείριση των κινδύνων και οι εσωτερικές δικλίδες εκτελούν τους ελέγχους. Και οι δύο χρησιμοποιούν τεχνικές ελέγχου και αναλυτικά εργαλεία για την αξιολόγηση και ερμηνεία του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Ακόμη και ιστορικά, ο εσωτερικός έλεγχος και οι εσωτερικές δικλίδες, αναπτύσσονται παρομοίως και συνδέονται κυρίως με τον έλεγχο των λογαριασμών των επιχειρήσεων και των καθημερινών συναλλακτικών τους δραστηριοτήτων (Hightower, 2008).

Ο εσωτερικός έλεγχος και οι εσωτερικές δικλίδες, διαφέρουν σημαντικά όσον αφορά το λειτουργικό επίπεδο των σύγχρονων επιχειρηματικών οντοτήτων. Διαφέρουν επίσης, στον βαθμό ανεξαρτησίας, ευθύνης και υποβολής εκθέσεων στην ηγεσία των ελεγχόμενων οργανισμών. Έχουν διαφορετικές συχνότητες και εμβέλεια δραστηριοτήτων. Ο εσωτερικός έλεγχος είναι μια λειτουργία, ενώ η εσωτερική δικλείδα είναι ένα σύστημα. Αυτό σημαίνει ότι ο εσωτερικός έλεγχος αξιολογεί την

αποτελεσματικότητα των ελέγχων που εφαρμόζονται για τον περιορισμό των κινδύνων (Manoukian, 2016).

Ως εκ τούτου, ο εσωτερικός έλεγχος δεν είναι υπεύθυνος για τον εντοπισμό των κινδύνων ή την εφαρμογή των ελέγχων. Εντούτοις, ο εσωτερικός έλεγχος μπορεί να βοηθήσει σε αυτή τη διαδικασία μέσω των δραστηριοτήτων παροχής συμβουλών. Αξιολογεί τη βιωσιμότητα των λύσεων και διαδικασιών που έχει αναπτύξει η εσωτερική δικλείδα. Ο ρόλος των εσωτερικών δικλείδων, είναι ο εντοπισμός των κινδύνων που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις και η ανάπτυξη αξιόπιστων ελέγχων.

Οι εσωτερικές δικλείδες διαφέρουν από τον εσωτερικό έλεγχο, καθώς δεν έγκεινται μόνο στην αξιολόγηση και την ερμηνεία της στάσης συμμόρφωσης μιας εταιρείας σε μια ικανότητα επίβλεψης, αλλά αντιθέτως, η λειτουργία εσωτερικών δικλείδων πρέπει να συμμετέχει ενεργά στον καθορισμό, την τεκμηρίωση, την επικοινωνία, την εκπαίδευση, τους επιχειρησιακούς και οικονομικούς στόχους και τους σκοπούς της εταιρείας (Hightower, 2008).

Μια από τις σημαντικότερες και μεγαλύτερες διαφορές μεταξύ αυτών των δύο εννοιών εντοπίζεται στην οργανωτική δομή. Ο εσωτερικός έλεγχος είναι ανεξάρτητος από τη διοίκηση του οργανισμού, συνήθως αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο ή στην Επιτροπή Ελέγχου. Ο εσωτερικός έλεγχος είναι επίσης ταυτισμένος με τον εσωτερικό ελεγκτή (Manoukian, 2016).

Από την άλλη πλευρά, οι εσωτερικές δικλείδες αναπτύσσονται σε συνεργασία με την επιχειρησιακή διοίκηση. Επομένως, η επιχειρησιακή διαχείριση και η ηγεσία ενός οργανισμού είναι υπεύθυνη για την επαρκή εφαρμογή και χρήση των εσωτερικών δικλείδων σε καθημερινή βάση (Manoukian, 2016).

Μια άλλη διαφορά είναι η συχνότητα. Όπως ήδη έχει αναφερθεί ανωτέρω, οι εσωτερικές δικλείδες εφαρμόζονται σε καθημερινή βάση από την πλευρά μιας επιχείρησης. Ο εσωτερικός έλεγχος όμως εκτελείται σε διάφορες χρονικές στιγμές και σε διαφορετικά τμήματα κάθε φορά. Οι ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου και των εσωτερικών δικλείδων παρουσιάζονται σε ικανοποιητικό και κατανοητό πλαίσιο, από την έννοια των "Τριών γραμμών του αμυντικού μοντέλου". Αυτό το μοντέλο αποτελεί μια αναπαράσταση του τρόπου με τον οποίο οι διάφορες ειδικότητες και οι ομάδες που εργάζονται εντός μιας επιχείρησης, μπορούν να συνεργάζονται αποτελεσματικά και

αποδοτικά για τη διαχείριση του κινδύνου. Το εν λόγω μοντέλο μάλιστα, αναγνωρίζει τρεις γραμμές ή ομάδες ειδικοτήτων. Όλοι έχουν διαφορετικές ευθύνες στη διαχείριση και τον έλεγχο κινδύνου του οργανισμού. Όλες οι διακριτές ομάδες εξυπηρετούν και αναφέρονται σε διάφορους ενδιαφερόμενους εντός της εν λόγω επιχείρησης (Hightower, 2008).

Στην πρώτη γραμμή άμυνας, υπάρχουν οι λεγόμενοι έλεγχοι διαχείρισης και τα ληφθέντα μέτρα εσωτερικού ελέγχου. Αναφέρονται στην επιχειρησιακή διαχείριση του οργανισμού. Η επιχειρησιακή διαχείριση ενέχει κινδύνους, περιλαμβάνει τη διαχείριση αυτών και συν τοις άλλοις, εφαρμόζει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου για καθημερινή χρήση. Είναι μια φυσική πρώτη γραμμή άμυνας. Οι δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνου σχεδιάζονται για τα ιδιαίτερα και εξατομικευμένα λειτουργικά συστήματα και τις επιμέρους εξειδικευμένες διαδικασίες του οργανισμού (ΠΑ, 2013).

Στη δεύτερη γραμμή άμυνας, υπάρχουν ο δημοσιονομικός έλεγχος, η ασφάλεια, η διαχείριση κινδύνων, η ποιότητα, η επιθεώρηση και η συμμόρφωση. Αποτελείται από πολλαπλές λειτουργίες, οι οποίες δημιουργούνται από τη διοίκηση. Εξασφαλίζουν ότι η πρώτη γραμμή άμυνας είναι καλά σχεδιασμένη, στο σωστό μέρος και λειτουργεί ικανοποιητικά και αποτελεσματικά. Ελέγχουν επίσης τους κινδύνους και τους μόνιμους ελέγχους. Είναι διαχειριστικές λειτουργίες από τη φύση τους, αλλά έχουν ήδη κάποιο βαθμό ανεξαρτησίας από την πρώτη γραμμή άμυνας (ΠΑ, 2013).

Στην τρίτη γραμμή άμυνας υπάρχει ο εσωτερικός έλεγχος. Ο εσωτερικός έλεγχος παρέχει την πληρέστερη διαβεβαίωση σχετικά με τους ελέγχους, τη διαχείριση κινδύνου και τη διακυβέρνηση με βάση το υψηλότερο επίπεδο αντικειμενικότητας και ανεξαρτησίας. (ΠΑ, 2013)

Η πρώτη και η δεύτερη γραμμή υπεράσπισης υποβάλλονται στην Ανώτατη Διοίκηση, ενώ ο Εσωτερικός Έλεγχος υποβάλλει έκθεση στο διοικητικό όργανο. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου, παρέχει επίσης συστάσεις προς την Ανώτατη Διοίκηση για τη βελτίωση των υφιστάμενων ανακριβών διαδικασιών ή για την επίλυση των υπαρχόντων σφαλμάτων. Ο εσωτερικός έλεγχος, είναι επίσης περισσότερο ανεξάρτητος από τη δεύτερη γραμμή υπεράσπισης και ακόμη περισσότερο από την πρώτη γραμμή άμυνας.

Στο εν λόγω μοντέλο, μάλιστα, προστίθενται και οι εξωτερικοί ελεγκτές, αλλά και οι αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές. Αυτές, αντιπροσωπεύουν άλλες δυνάμεις που θα επηρεάσουν τη διακυβέρνηση και τους ελέγχους που χρησιμοποιούνται σε έναν οργανισμό. Διαδραματίζουν, ωστόσο, σημαντικό ρόλο καθορίζοντας τις απαιτήσεις, ιδίως σε βιομηχανίες που υπόκεινται σε αυστηρό ρυθμιστικό και κανονιστικό πλαίσιο. Αντιπροσωπεύουν νόμους, κανονισμούς και συστάσεις που θα επηρεάσουν τόσο τον εσωτερικό έλεγχο όσο και τις εσωτερικές δικλίδες μιας επιχειρηματικής οντότητας (ΠΑ, 2013).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της πρωτογενούς έρευνας της εν λόγω διπλωματικής εργασίας είναι η διερεύνηση της συνεισφοράς του λογιστή στην αποδοτικότητα και το εν γένει λειτουργικό περιβάλλον των σύγχρονων ελληνικών επιχειρήσεων, καθώς επίσης και η ανάλυση της συμβολής του στη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου. Τέλος, αποσκοπείται ο εντοπισμός των βασικότερων χαρακτηριστικών στοιχείων, που πρέπει να διαθέτει ένας λογιστής. Για την επίτευξη του ανωτέρω πολυδιάστατου ερευνητικού στόχου, απορρέουν τα κάτωθι ερευνητικά ερωτήματα.

3.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Τα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία αποσκοπείται να απαντηθούν στο πλαίσιο της πρωτογενούς έρευνας της τρέχουσας διπλωματικής εργασίας είναι τα κάτωθι:

- 1/ Ποια είναι η συμβολή του λογιστή στη διεξαγωγή του εσωτερικού ελέγχου μίας επιχείρησης;
- 2/ Ποια είναι τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά στοιχεία, που σύμφωνα με την άποψη Ελλήνων επιχειρηματιών και διευθυντών ελληνικών επιχειρήσεων, πρέπει να κατέχονται από έναν λογιστή;
- 3/ Πόσο σπουδαίος είναι ο ρόλος που εκτελεί ο λογιστής στις σύγχρονες επιχειρήσεις;
- 4/ Πόσο και πώς (θετικά ή αρνητικά) συσχετίζονται τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου επαγγελματία λογιστή στη συμβολή του στην αποτελεσματικότητα της διαδικασία του εσωτερικού ελέγχου;

5/ Πόσο και πώς (θετικά ή αρνητικά) συσχετίζονται τα δημογραφικά στοιχεία του ερευνητικού δείγματος με τις απόψεις του για τη σπουδαιότητα του ρόλου του σύγχρονου λογιστή στις σύγχρονες επιχειρήσεις;

6/ Πόσο και πώς (θετικά ή αρνητικά) συσχετίζονται τα δημογραφικά στοιχεία του ερευνητικού δείγματος με τις απόψεις του για τα κύρια γνωρίσματα, που οφείλει να διαθέτει ένας σύγχρονος επαγγελματίας λογιστής;

3.3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ

Στην παρούσα πρωτογενή έρευνα το δείγμα αποτελείται από 100 άτομα, επιχειρηματίες και διευθυντές ελληνικών επιχειρήσεων. Είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί ότι δεν συμπεριλήφθηκε υπόψιν ο τομέας επί του οποίου ασχολούνται ενεργά οι εν λόγω επιχειρήσεις. Για την επιλογή του δείγματος προτιμήθηκε η τυχαία δειγματοληψία, που σημαίνει ότι υπήρχαν ίδιες πιθανότητες επιλογής για όλους τους υποψηφίους συμμετέχοντες.

3.4 ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στην παρούσα εργασία, ως ερευνητικό εργαλείο της έρευνας χρησιμοποιήθηκε ένα δομημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο σχεδιάστηκε από την ερευνήτρια. Περιέχει 32 ερωτήσεις κλειστού τύπου και επισυνάπτεται στο τέλος της εργασίας.

3.5 ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΤΕΣΤ

Για τη διεξαγωγή του πιλοτικού τεστ, το ερωτηματολόγιο εστάλη σε συνολικά 20 επιχειρηματίες, δηλαδή σε ένα ποσοστό 20% επί του συνολικού δείγματος.

Αρχικά, υπήρξε ενημέρωση των 20 συμμετεχόντων ότι επρόκειτο για διεξαγωγή πιλοτικού τεστ και για αυτό το λόγο, μετά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, η

Σελίδα 36 από 99

ερευνήτρια ζήτησε να τις αποσταλούν σχόλια και παρατηρήσεις για την ποιότητα του ερωτηματολογίου. Επίσης, οι 20 συμμετέχοντες ενημερώθηκαν ότι βάσει των παρατηρήσεων τους θα κατασκευασθεί η τελική όψη του ερωτηματολογίου.

Η παραπάνω διαδικασία διήρκεσε επτά ημέρες. Οι παρατηρήσεις και τα σχόλια που έλαβε η ερευνήτρια αναφέρονταν σε ορισμένες αλλαγές και βελτιώσεις στη διατύπωση των ερωτήσεων. Αφού ολοκληρώθηκαν οι αναγκαίες αλλαγές, το ερωτηματολόγιο έλαβε την οριστική του μορφή και διανεμήθηκε στο σύνολο των συμμετεχόντων.

3.6 ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Για τον έλεγχο αξιοπιστίας του ερευνητικού εργαλείου της παρούσης έρευνας χρησιμοποιήθηκε το μέτρο Cronbach Alpha του στατιστικού πακέτου SPSS. Πιο συγκεκριμένα, το Cronbach Alpha αποτελεί έναν τρόπο εκτίμησης της αξιοπιστίας και της εσωτερικής συνοχής ενός συνόλου αντικειμένων κλίμακας. Αυτό συνεπάγεται ότι η εγκυρότητα μιας μέτρησης, δηλώνεται στο βαθμό στον οποίο η προκειμένη μέτρηση, μπορεί να υπολογίζει σε μόνιμη βάση μία κατάσταση ή μία συγκεκριμένη συνθήκη.

Ο συντελεστής αξιοπιστίας Cronbach Alpha κυμαίνεται μεταξύ 0 και 1. Όσο πλησιάζει στο 1 η τιμή τόσο μεγαλύτερο βαθμό αξιοπιστίας παρουσιάζει η εν λόγω έρευνας. Επίσης, αυτό σημαίνει ότι τα στοιχεία της έρευνας παρουσιάζουν υψηλή διακύμανση και ως εκ τούτου, μετρούν την ίδια υποκείμενη έννοια.

Χωρίς να υπάρχει ένα συγκεκριμένο πρότυπο για το τι συνθέτει έναν «καλό» συντελεστή α , οι περισσότεροι ερευνητές θεωρούν ότι οι συντελεστές μεταξύ 0,65 και 0,8, ή και υψηλότεροι πολλές φορές, είναι αποδεκτοί και επιθυμητοί. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, συντελεστές α , που είναι χαμηλότεροι του 0,5 κρίνονται ως μη αποδεκτοί, ιδιαίτερα για κλίμακες που αναφέρονται ως μονοδιάστατες (Bonett & Wright, 2015).

Σχετικά με το ερωτηματολόγιο, της εν λόγω διπλωματικής εργασίας, τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,798	24

Αν υπολογιστεί ότι το 0,65, θεωρείται ένα ελάχιστα αποδεκτό όριο τιμής του συντελεστή α, στην παρούσα έρευνα το 0,798 καταδεικνύει ότι το ερωτηματολόγιο της παρούσης έρευνας παρουσιάζει υψηλό βαθμός αξιοπιστίας. Θα πρέπει, τέλος, να διευκρινιστεί ότι οι δημογραφικές ερωτήσεις και οι ερωτήσεις προσωπικών πληροφοριών δεν καταμετρήθηκαν στον έλεγχο αξιοπιστίας.

3.7 ΔΙΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Το ερωτηματολόγιο εστάλη διαδικτυακά, μέσω e-mail, στα οποία υπήρχε το link του ερωτηματολογίου Google Forms. Τα e-mail στα οποία εστάλη το ερωτηματολόγιο ήταν αυτά των επιχειρήσεων όπως είναι αναρτημένα στις επίσημες διαδικτυακές ιστοσελίδες, συγκεκριμένα στο πεδίο «Επικοινωνία» και η εταιρεία όφειλε να προωθήσει το ερωτηματολόγιο στα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη, εφόσον πρόκειται για νομικά πρόσωπα, αλλά και προς τους ίδιους τους επιχειρηματίες αν πρόκειται για ατομικές επιχειρήσεις και να μην συμπληρωθεί από απλούς εργαζομένους ή λοιπά στελέχη.

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων έγινε διαδικτυακά, ενώ για τον αριθμό των ατόμων που συμπλήρωναν το ερωτηματολόγιο, η ερευνήτρια ενημερωνόταν ηλεκτρονικά, μέσω του Google Forms.

Παράλληλα, κατά τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, από την πλευρά της ερευνήτριας δεν ζητήθηκαν πληροφορίες για τα προσωπικά στοιχεία των συμμετεχόντων, τηρώντας, έτσι, τον κώδικα ερευνητικής δεοντολογίας.

3.8 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Μετά την ολοκλήρωση της συμπλήρωσης του επιθυμητού αριθμού ερωτηματολογίων, οι απαντήσεις συλλέχθηκαν με την αυτόματη εξαγωγή αρχείου excel από το Google Forms. Στη συνέχεια, τα αποτελέσματα καταχωρήθηκαν χειρόγραφα στο στατιστικό λογισμικό SPSS (v23), το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την τροποποίηση και τη στατιστική τους ανάλυση. Η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων, ακολούθησε τρόπους αφενός περιγραφικής στατιστικής (πχ συχνότητες και μέσοι όροι) και αφετέρου επαγωγικής στατιστικής (πχ έλεγχος συσχέτισης Pearson ή Spearman, έλεγχος κανονικότητας κατανομής Shapiro-Wilk).

3.9 ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για την υλοποίηση του ερευνητικού σκέλους της παρούσης έρευνας ακολουθήθηκαν τα παρακάτω βήματα:

1. Θέσπιση ερωτημάτων στα οποία προσδοκείται απάντηση μέσω της διεξαχθείσας έρευνας
2. Καθορισμός δείγματος
3. Σύνταξη του ερωτηματολογίου
4. Υλοποίηση πιλοτικού τεστ του ερωτηματολογίου
5. Διανομή του τελικού ερωτηματολογίου προς συμπλήρωση στους συμμετέχοντες
6. Καταχώρηση δεδομένων στο SPSS (version 23)
7. Εξέταση εγκυρότητας ερωτηματολογίου
8. Εξέταση ευρημάτων
9. Ερμηνεία αποτελεσμάτων ανάλυσης

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, έγινε σύμφωνα με την προτεινόμενη διαδικασία από τον Bell (2007) για την υλοποίηση ποσοτικής έρευνας (quantitative research) με την εφαρμογή ερωτηματολογίου (questionnaire).

Αναλυτικότερα, όπως τονίζει ο Bell (2007), εφόσον ο ερευνητής ορίσει στόχους και ερευνητικές υποθέσεις, μπορεί στη συνέχεια να ξεχωρίσει ποιο είδος έρευνας επιθυμεί και πιστεύει ότι εξυπηρετεί στους στόχους που έχει θέσει. Επίσης, ο ίδιος ο ερευνητής αποφασίζει το μέγεθος του δείγματος, και στη συνέχεια συντάσσει το ερωτηματολόγιο. Παράλληλα, θεωρείται απαραίτητο να εφαρμοστεί πιλοτικό τεστ (pilot testing) με τη μικρότερη συμμετοχή του 10% του δείγματος. Κατόπιν, ο ερευνητής, διαμορφώνει το ερευνητικό εργαλείο και το διανέμει προς το συνολικό ερευνητικό δείγμα. Τέλος, συλλέγονται τα στοιχεία, με σκοπό να αναλυθούν, ώστε να προκύψουν τα τελικά συμπεράσματα.

3.10 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στην παρούσα έρευνα παρουσιάστηκε ένας και μοναδικός περιορισμός, ο οποίος σχετίζεται με τον αριθμό του δείγματος των 100 ατόμων. Θεωρείται ένας μικρός αριθμός συμμετεχόντων και ως εκ τούτου, τα συμπεράσματα δεν μπορούν να γενικευτούν με ασφάλεια. Ωστόσο, προκειμένου να εξαλειφθεί όσο ήταν δυνατόν, αυτή η αδυναμία, απευθυνθήκαμε σε πολλές εταιρείες, προκειμένου να συμπληρωθούν ερωτηματολόγια από πολλούς και διαφορετικούς συμμετέχοντες, και έτσι να ενισχυθεί η αξιοπιστία και να εξαχθούν ασφαλέστερα συμπεράσματα. Είναι σαφές ότι η εξάλειψη του συγκεκριμένου περιορισμού θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με τη συμμετοχή όλων των επιχειρήσεων στην έρευνας, αλλά κάτι τέτοιο κατέστη αδύνατο.

3.11 ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΗΘΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Κατά τη διεξαγωγή της παρούσης έρευνας, ελήφθησαν υπόψη όλες οι ηθικές αρχές, οι οποίες σχετίζονται με την αυτονομία, την αμεροληψία και την μη δημιουργία βλάβης

στο ερευνητικό δείγμα. Συνεπώς, επισημαίνεται ότι η ερευνήτρια δεν έθιξε, ακούσια και εκούσια, την αξιοπρέπεια των συμμετεχόντων και δεν παραβίασε κανένα δικαίωμα αναφορικά με την ηθική και τη γενικότερη εγγύηση του δείγματος.

Για τη μεγαλύτερη δυνατή διασφάλιση της τήρησης των αρχών της τιμιότητας και της δεοντολογίας, ελήφθησαν υπόψη όλες οι νομοθετικές διατάξεις, οι οποίες ορίζουν τη διεξαγωγή ερευνών. Επίσης, η ερευνήτρια δήλωσε την μη αποποίηση των ευθυνών της, για οποιαδήποτε ενέργεια που θα μπορούσε να θίγει ζητήματα βιοηθικής και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Παράλληλα, για τη πραγματοποίηση της έρευνας και την διεξαγωγή αποτελεσμάτων, υπήρξε η συγκατάθεση όλων των συμμετεχόντων, καθώς επίσης, η συμμετοχή τους ήταν εθελοντική και ήταν πλήρως ενημερωμένοι για τους στόχους και τα στάδια της έρευνας. Επιπλέον, ήταν ενήμεροι για τη διατήρηση της ανωνυμίας τους και για την ισότιμη και ταυτισμένη με τις επικρατούσες αρχές επιστημονικής δεοντολογίας, επιλογής τους, ως μέρος του ερευνητικού μας δείγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Στο παρόν υποκεφάλαιο, απεικονίζονται τα ευρήματα του πρώτου σκέλους ερωτημάτων του ερευνητικού εργαλείου, τα οποία σχετίζονται με τα πληροφοριακά και δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων.

Για τους παρακάτω πίνακες που παρουσιάζονται τα αποτελέσματα είναι απαραίτητο να γίνουν κάποιες διευκρινίσεις, οι οποίες θα επιτρέψουν την καλύτερη κατανόηση τους. Αρχικά, στην πρώτη στήλη «Frequency» παρατίθενται οι συχνότητες των συμμετεχόντων ανά αντίστοιχη απάντηση, δηλαδή ο αριθμός των συμμετεχόντων που έδωσε την κάθε απάντηση. Στη δεύτερη και τρίτη στήλη («Percent» και «Valid Percent») αποτυπώνεται η έκφραση των συχνοτήτων σε ποσοστά επί του συνόλου των συμμετεχόντων. Στην τελευταία στήλη αθροίζονται το ποσοστό της ίδιας γραμμής με το ποσοστό που παρουσιάζεται στην αμέσως προηγούμενη.

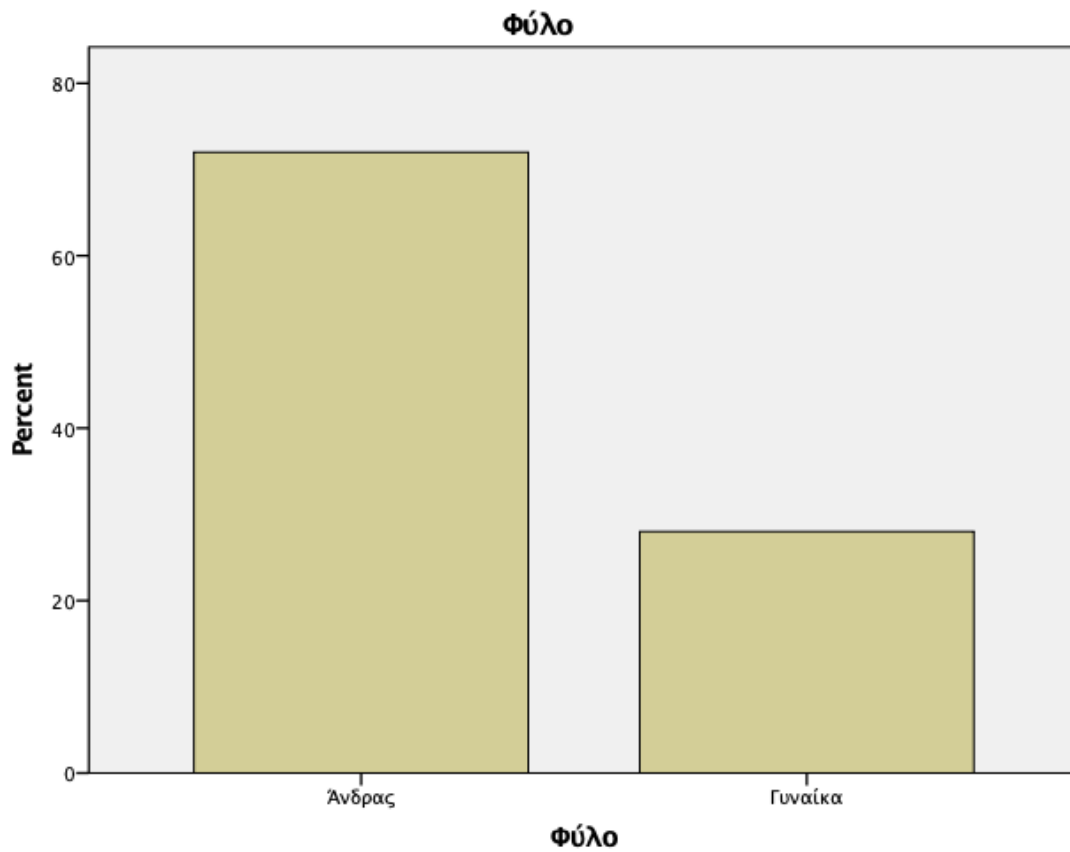
Το πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου αναφέρεται σε δημογραφικά και πληροφοριακά στοιχεία των συμμετεχόντων. Πιο συγκεκριμένα η ερώτηση 1 αφορά το φύλλο των ερωτηθέντων και τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Φύλο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Άνδρας	72	72,0	72,0	72,0
	Γυναίκα	28	28,0	28,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 1: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 1

Παρατηρείται ότι η πλειονότητα των ερωτηθέντων ήταν άνδρες με ποσοστό 72% σε σύγκριση με τις γυναίκες με ποσοστό 28%. Ακολουθεί και η διαγραμματική απεικόνιση των αποτελεσμάτων.

Γράφημα 1: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 1

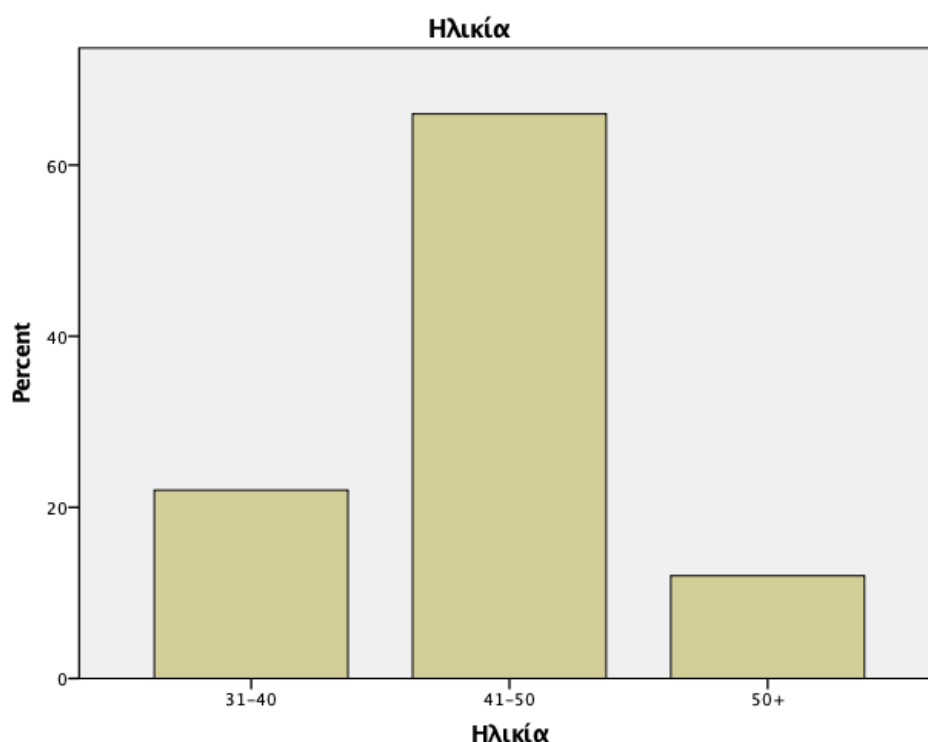
Η ερώτηση 2 αναφέρεται στην ηλικία των συμμετεχόντων. Τα αποτελέσματα εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Ηλικία

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	31-40	22	22,0	22,0	22,0
	41-50	66	66,0	66,0	88,0
	50+	12	12,0	12,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 2: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 2

Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι η ηλικία των συμμετεχόντων κυμάνθηκε μεταξύ 41-50 ετών κυρίως (66%). Πρόκειται για επιχειρηματίες που κατέχουν κάποια διευθυντική θέση στην εταιρεία. Σε μόλις 22% ανέρχεται το ποσοστό των ατόμων που χρονολογικά είναι 31-40 χρονών. Ακολουθεί και η διαγραμματική απεικόνιση.

Γράφημα 2: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτησης 2

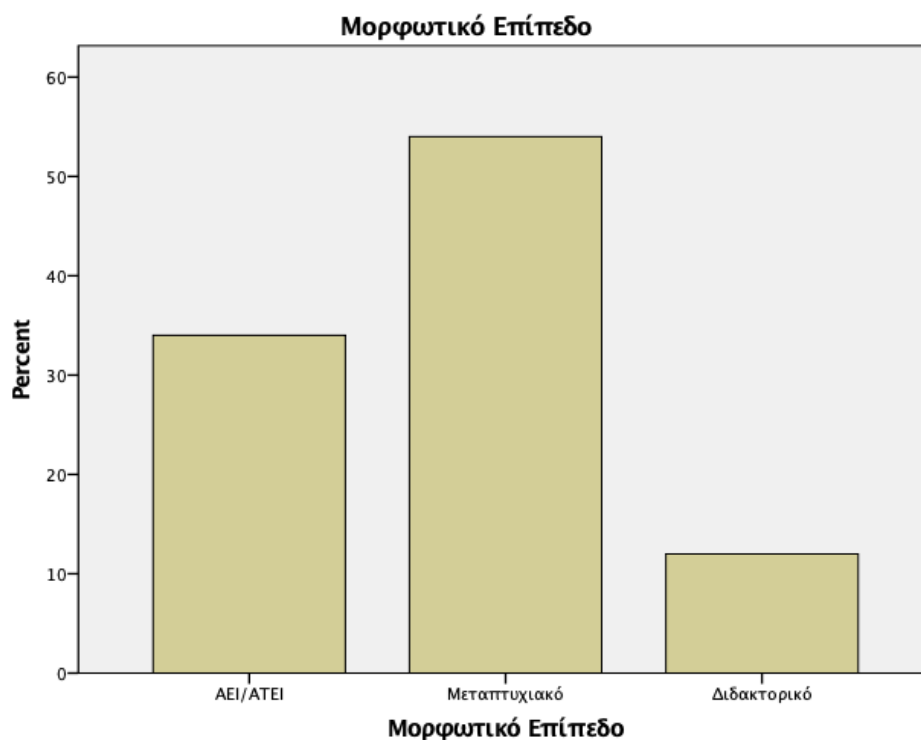
Η ερώτηση 3 σχετίζεται με το μορφωτικό επίπεδο των εξεταζόμενων οντοτήτων. Ακολουθεί πίνακας συχνοτήτων και ποσοστών.

Μορφωτικό Επίπεδο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid AEI/ATEI	34	34,0	34,0	34,0
Μεταπτυχιακό	54	54,0	54,0	88,0
Διδακτορικό	12	12,0	12,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 3: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 3

Παρατηρείται ένα μεγάλο ποσοστό της τάξης του 54% να έχει στην κατοχή του μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Έπειτα ακολουθεί με 34% η απόκτηση πτυχίου είτε ΑΕ είτε ΤΕΙ και με το μικρότερο ποσοστό 12% είναι η κατοχή διδακτορικού. Απεικονίζονται και διαγραμματικά τα αποτελέσματα.

Γράφημα 3: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 3

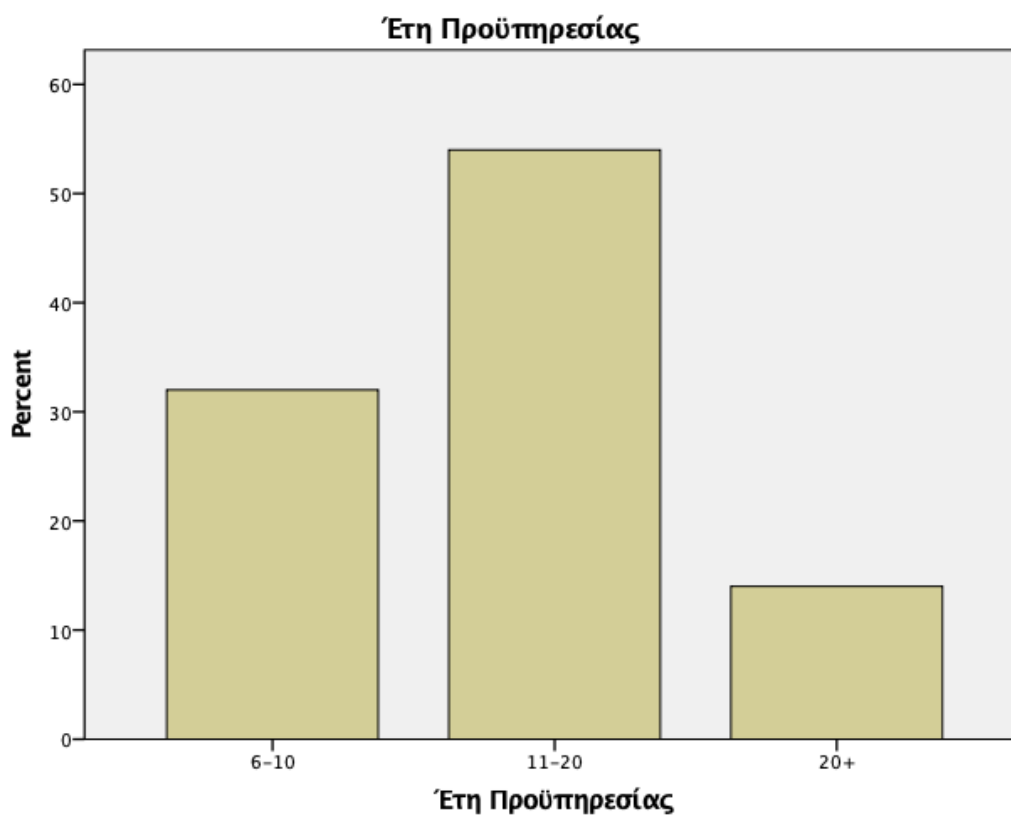
Η επόμενη ερώτηση 4 αφορά τα έτη προϋπηρεσίας στις επιχειρήσεις. Ακολουθεί σχετικός πίνακας:

Έτη Προϋπηρεσίας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	6-10	32	32,0	32,0	32,0
	11-20	54	54,0	54,0	86,0
	20+	14	14,0	14,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 4: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 4

Οι μισοί και παραπάνω από τους συμμετέχοντες εργάζονται περίπου 11-20 χρόνια (54%), ακολουθεί με ποσοστό 32% όσοι εργάζονται 6-10 χρόνια και τέλος με 14% όσοι εργάζονται πάνω από 20 χρόνια στην εταιρεία. Παρατίθεται ανάλογο διάγραμμα.

Γράφημα 4: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτησης 4

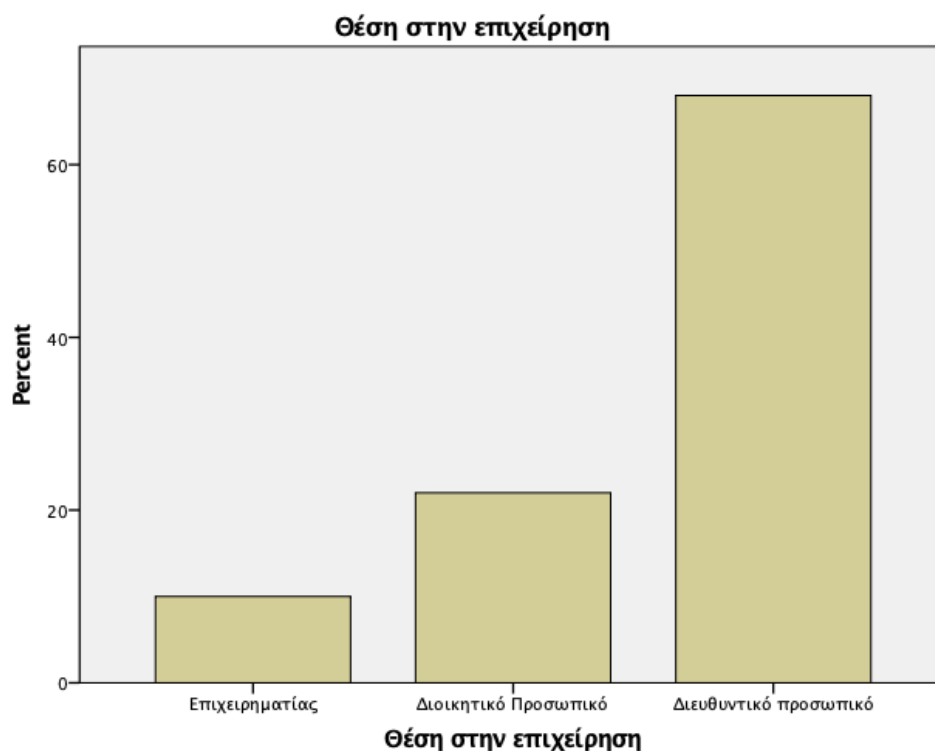
Η ερώτηση 5 εξετάζει τη θέση που έχει ο ερωτώμενος μέσα στην επιχείρηση. Ακολουθεί πίνακας συχνοτήτων και ποσοστών:

Θέση στην επιχείρηση

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Επιχειρηματίας	10	10,0	10,0	10,0
Διοικητικό Προσωπικό	22	22,0	22,0	32,0
Διευθυντικό προσωπικό	68	68,0	68,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 5: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 5

Από τους συμμετέχοντες 68 είναι διευθυντές, 22 κατέχουν κάποια διοικητική θέση και μόλις 10 είναι επιχειρηματίες. Τα παραπάνω αποτελέσματα παρουσιάζονται διαγραμματικά.

Γράφημα 5: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτησης 5

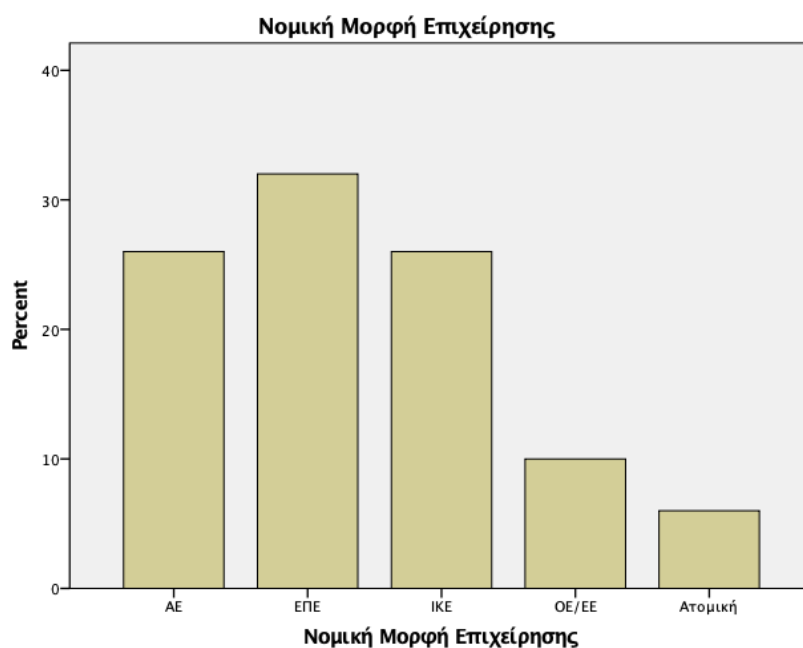
Η ερώτηση 6 αναφέρεται στη νομική μορφή της εταιρείας. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Νομική Μορφή Επιχείρησης

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΑΕ	26	26,0	26,0	26,0
ΕΠΕ	32	32,0	32,0	58,0
ΙΚΕ	26	26,0	26,0	84,0
ΟΕ/ΕΕ	10	10,0	10,0	94,0
Ατομική	6	6,0	6,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 6: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 6

Όπως γίνεται αντιληπτό η πλειοψηφία των επιχειρήσεων έχουν τη νομική μορφή της ΕΠΕ (32%). Ακολουθούν στην με το ίδιο ποσοστό (26%) οι ΑΕ και ΙΚΕ, έπεται η ΟΕ/ΕΕ με μόλις (10%) και με (6%) είναι η ατομική μορφή επιχείρησης. Ακολουθεί και διαγραμματική απεικόνιση.

Γράφημα 6: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτησης 6

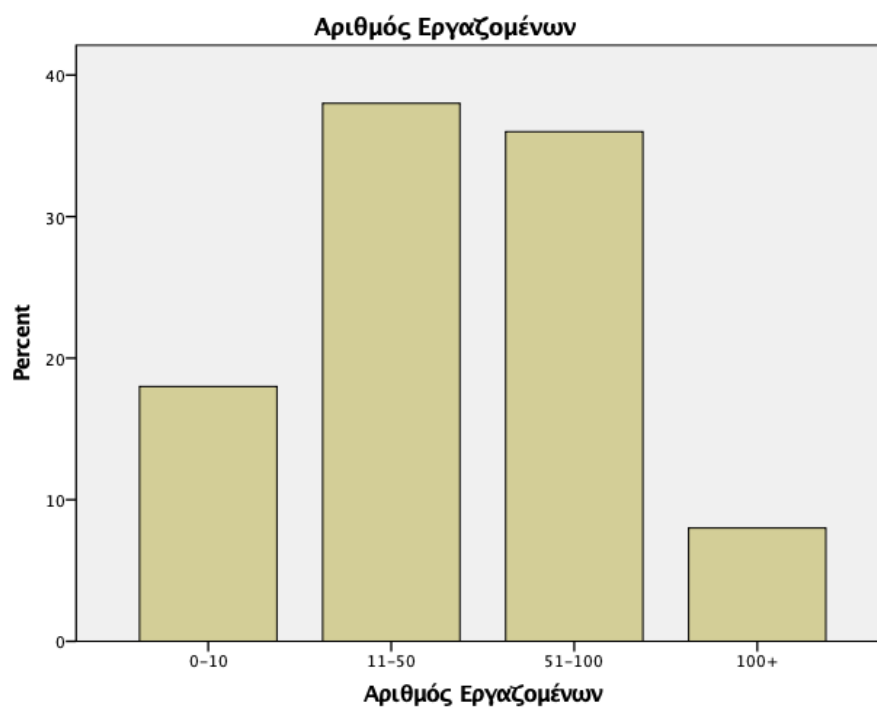
Η ερώτηση 7 σχετίζεται με τον αριθμό των εργαζομένων σε μια επιχείρηση. Ακολουθεί σχετικός πίνακας:

Αριθμός Εργαζομένων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0-10	18	18,0	18,0	18,0
11-50	38	38,0	38,0	56,0
51-100	36	36,0	36,0	92,0
100+	8	8,0	8,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 7: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 7

Από τους 100 επιχειρήσεις, οι 38 απασχολούν 11-50 άτομα ενώ οι 36 απασχολούν 51-100 άτομα. Μέχρι 10 εργαζομένους απασχολούν οι 18 επιχειρήσεις ενώ πάνω από 100 εργαζομένους μόνο οι 8. Τα αποτελέσματα φαίνονται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Γράφημα 7: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτησης 7

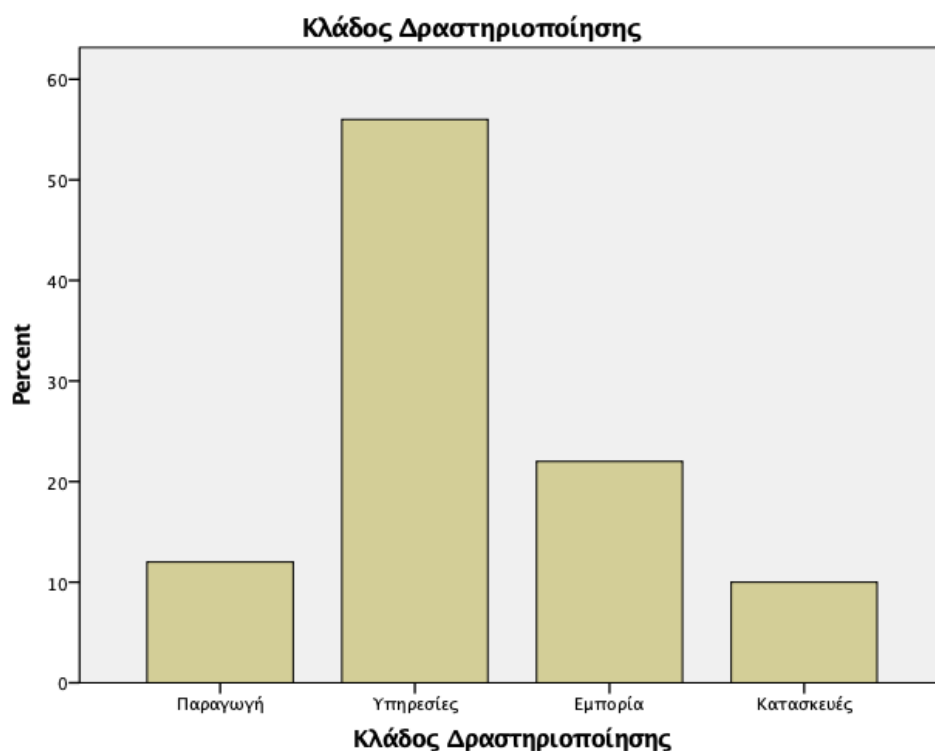
Η ερώτηση 8 αφορά τον κλάδο δραστηριοποίησης. Ακολουθεί σχετικός πίνακας συχνοτήτων και ποσοστών:

Κλάδος Δραστηριοποίησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Παραγωγή	12	12,0	12,0	12,0
	Υπηρεσίες	56	56,0	56,0	68,0
	Εμπορία	22	22,0	22,0	90,0
	Κατασκευές	10	10,0	10,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 8: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 8

Όπως διακρίνεται από τον πίνακα το μεγαλύτερο ποσοστό (56%) αφορά τις υπηρεσίες ενώ το 22% αφορά το εμπόριο. Μόλις 12 επιχειρήσεις σχετίζονται με την παραγωγή και 10 με την κατασκευή. Παρατίθεται σχετικό διάγραμμα.

Γράφημα 8: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτησης 8

4.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται τα αποτελέσματα του δευτέρου μέρους του ερωτηματολογίου, τα οποία σχετίζονται με τον εσωτερικό έλεγχο και το ρόλο του λογιστή σε αυτόν.

Για την καλύτερη κατανόηση των παρακάτω πινάκων υπενθυμίζεται ότι στην πρώτη στήλη καταγράφονται οι συχνότητες των ερωτηθέντων ανά απάντηση, στη δεύτερη και τρίτη στήλη, παρουσιάζονται τα ανάλογα αποτελέσματα με ποσοστά επί τοις εκατό και στην τέταρτη στήλη αποτυπώνεται το άθροισμα του ποσοστού της ίδιας γραμμής με το ποσοστό που παρουσιάζεται στην αμέσως προηγούμενη. Να διευκρινιστεί ότι η κλίμακα του ερωτηματολογίου είναι 1 (Καθόλου), 2 (Λίγο), 3 (Μέτρια), 4 (Αρκετά) και 5 (Απόλυτα).

Με την ερώτηση 9 διερευνάται ο βαθμός συμβολής του λογιστή στο να τηρούνται συγκεκριμένα πρότυπα σύνταξης εγγράφων ελέγχου στην επιχείρηση. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί:

Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στο να τηρούνται συγκεκριμένα πρότυπα σύνταξης εγγράφων ελέγχου στην επιχείρηση;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2,00	14	14,0	14,0	14,0
	3,00	34	34,0	34,0	48,0
	4,00	52	52,0	52,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 9: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 9

Όπως διακρίνεται από τον πίνακα 52 από τους 100 συμμετέχοντες, το μεγαλύτερο ποσοστό, θεωρεί ότι ο λογιστής συμβάλλει αρκετά στο να τηρούνται συγκεκριμένα πρότυπα σύνταξης εγγράφων ελέγχου στην επιχείρηση. Το 34% υποστηρίζει ότι ο λογιστής συμβάλλει σε μέτριο επίπεδο και μόλις το 14% θεωρεί «λίγη» τη συμβολή του λογιστή στο να τηρούνται συγκεκριμένα πρότυπα σύνταξης εγγράφων ελέγχου σε μια επιχείρηση.

Με την ερώτηση 10 διαφαίνεται ο βαθμός συμβολής του λογιστή στο να τηρείται συγκεκριμένο οργανόγραμμα σε μια επιχείρηση. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί:

Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στο να τηρείται συγκεκριμένο οργανόγραμμα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2,00	19	19,0	19,0	19,0
	3,00	43	43,0	43,0	62,0
	4,00	38	38,0	38,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 10: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 10

Από τον παραπάνω πίνακα αποδεικνύεται ότι το 43% των συμμετεχόντων θεωρούν τη συμβολή του λογιστή στο να τηρείται συγκεκριμένο οργανόγραμμα σε μια επιχείρηση σε «μέτρια κλίμακα». Αρκετά υψηλή θεωρούν τη συμβολή του λογιστή 38 από τους 100 συμμετέχοντες ενώ στον αντίποδα μόλις 19 θεωρούν αυτή τη συμβολή «λίγη».

Η ερώτηση 11 σχετίζεται με το κατά πόσο συμβάλλει ο λογιστής σε μια επιχείρηση ώστε να υπάρχει περιγραφή σαφών καθηκόντων και αρμοδιοτήτων ανά θέση εργασίας σε όλα τα επίπεδα της. Ακολουθεί σχετικός πίνακας συχνοτήτων και ποσοστών:

Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στο να υπάρχει περιγραφή σαφών καθηκόντων ανά θέση εργασίας σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2,00	72	72,0	72,0	72,0
	3,00	28	28,0	28,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 11: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 11

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, το 28% των συμμετεχόντων θεώρησε «σε μέτρια κλίμακα» τη συμβολή του λογιστή ώστε να υπάρχει περιγραφή σαφών καθηκόντων ανά θέση εργασίας σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης. Και το 72% των συμμετεχόντων υποστήριξε ως «λίγη» αυτή τη συμβολή του λογιστή.

Η ερώτηση 12 σχετίζεται με τη συμβολή του λογιστή στην αποτελεσματική διεξαγωγή της εν γένει διαδικασίας του εσωτερικού ελέγχου σε μια επιχείρηση. Παρατίθεται σχετικός πίνακας συχνοτήτων και ποσοστών:

Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στην αποτελεσματική διεξαγωγή της εν γένει διαδικασίας εσωτερικού ελέγχου της επιχείρησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	16	16,0	16,0	16,0
	4,00	68	68,0	68,0	84,0
	5,00	16	16,0	16,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 12: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 12

Από τα αποτελέσματα του πίνακα προκύπτει ότι το 68% του δείγματος υποστηρίζει ότι οι λογιστές συμβάλλουν αρκετά στην αποτελεσματική διεξαγωγή της εν γένει διαδικασίας του εσωτερικού ελέγχου. Με ποσοστό 16% προκύπτει ισοβαθμία ότι ο λογιστής συμβάλλει απόλυτα αλλά και σε μέτρια κλίμακα στη διεξαγωγή της εν γένει διαδικασίας του εσωτερικού ελέγχου σε μια επιχείρηση.

Στο σημείο αυτό, για λόγους πληρέστερης αντίληψης και αποσαφήνισης των ανωτέρω παρατιθέμενων δεδομένων, παρουσιάζεται ειδικός πίνακας παράθεσης των μέσων απαντήσεων του ερευνητικού δείγματος σε καθεμία ξεχωριστή ερώτηση του παρόντος σκέλους ερωτήσεων.

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στο να τηρούνται συγκεκριμένα πρότυπα σύνταξης εγγράφων ελέγχου στην επιχείρηση;	100	2,00	4,00	3,3800	,72167
Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στο να τηρείται συγκεκριμένο οργανόγραμμα	100	2,00	4,00	3,1900	,73437
Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στο να υπάρχει περιγραφή σαφών καθηκόντων ανά θέση εργασίας σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης;	100	2,00	3,00	2,2800	,45126

Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στην αποτελεσματική διεξαγωγή της εν γένει διαδικασίας εσωτερικού ελέγχου της επιχείρησης;	100	3,00	5,00	4,0000	,56854
Valid N (listwise)	100				

Πίνακας 13: Περιγραφικά στατιστικά ερωτήσεων

Παρατηρείται ότι σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στο παρόν σκέλος ερωτημάτων, μεγαλύτερο μέσο όρο συγκέντρωσε ο ρόλος που διαδραματίζει ο λογιστής στην εν γένει εκτέλεση της ενέργειας του εσωτερικού ελέγχου ($M=4$, $SD=0,57$). Με αυτόν τον τρόπο, καλύπτουμε και ένα εκ των βασικών ερευνητικών ερωτημάτων μας, το οποίο αναφέρεται στο «ποια είναι η συμβολή του λογιστή στη διεξαγωγή του εσωτερικού ελέγχου μίας επιχείρησης».

Επίσης, ως προς την τήρηση συγκεκριμένων προτύπων σύνταξης εγγράφου εσωτερικού ελέγχου ($M=3,38$, $SD=0,72$) και ως προς στην τήρηση συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, ο ρόλος του λογιστή κυμαίνεται σε ένα μέτριο επίπεδο ($M=3,19$, $SD=0,73$). Χαμηλότερο μέσο όρο συγκέντρωσε ο ρόλος του λογιστή στην υπόσταση περιγραφής σαφών καθηκόντων ανά θέση εργασίας σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης ($M= 2,28$, $SD=0,45$).

4.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΡΟΛΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ

Στο υποκεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα στοιχεία που προέκυψαν από το τρίτο μέρος του ερωτηματολογίου, τα οποία σχετίζονται με τη συνεισφορά του λογιστή στις

επιχειρήσεις του ερευνητικού δείγματος. Όπως και στα προηγούμενα υποκεφάλαια, η κατανόηση των παρατιθέμενων πινάκων, απαιτεί την κατανόηση της πρώτης στήλης, στην οποία καταγράφεται ο αριθμός των συμμετεχόντων που απάντησαν σε κάθε ερώτηση, ενώ στις επόμενες στήλες, ο αριθμός αυτός παρουσιάζεται με ποσοστά επί τοις εκατό.

Με την ερώτηση 13 διερευνάται κατά πόσο ενημερώνεται ο λογιστής για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει μια επιχείρηση. Ακολουθεί σχετικός πίνακας με τα αποτελέσματα:

Σε ποιο βαθμό ο λογιστής ενημερώνεται για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	18	18,0	18,0	18,0
	4,00	70	70,0	70,0	88,0
	5,00	12	12,0	12,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 14: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 13

Τα αποτελέσματα αυτής της ερώτησης έδειξαν ότι το 70% των ερωτηθέντων υποστηρίζει ότι ο λογιστής ενημερώνεται αρκετά για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση. Σε ποσοστό μόλις 12% υποστηρίχτηκε η άποψη ότι ο λογιστής συμβάλει σε απόλυτο βαθμό ενώ οι 18 από τους 100 συμμετέχοντες θεωρούν ότι συμβάλει σε μέτριο βαθμό.

Η ερώτηση 14 πραγματεύεται το βαθμό με τον οποίο η διοίκηση, σε συνεργασία με το λογιστή, καταρτίζει συγκεκριμένα σχέδια επίτευξης στόχων για το ανθρώπινο δυναμικό. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται παρακάτω:

Σε ποιο βαθμό η διοίκηση καταρτίζει μαζί με το λογιστή, συγκεκριμένα σχέδια επίτευξης στόχων για το ανθρώπινο δυναμικό;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	68	68,0	68,0	68,0
	4,00	32	32,0	32,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 15: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 14

Από τον πίνακα γίνεται αντιληπτό ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων, ήτοι το 68%, θεωρεί «σε μέτριο βαθμό» το βαθμό με τον οποίο η διοίκηση, σε συνεργασία με το λογιστή, καταρτίζει συγκεκριμένα σχέδια επίτευξης στόχων για το ανθρώπινο δυναμικό. Στον αντίποδα το 32% θεωρεί το βαθμό αυτό ικανοποιητικό.

Με την ερώτηση 15 εξετάζεται ο βαθμός με τον οποίο αξιολογούνται από τον λογιστή οι αποδόσεις των εργαζομένων, σύμφωνα με τους τιθέμενους στόχους. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα αποτελέσματα:

Σε ποιο βαθμό αξιολογούνται από τον λογιστή οι αποδόσεις των εργαζομένων, σύμφωνα με τους τιθέμενους στόχους;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	2,00	48	48,0	48,0	48,0
	3,00	52	52,0	52,0	100,0
Total		100	100,0	100,0	

Πίνακας 16: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 15

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (52%) θεωρεί ότι οι αποδόσεις των εργαζομένων που αξιολογούνται από τον λογιστή είναι σε μέτριο βαθμό, ενώ πολύ κοντά, με ποσοστό 48% είναι αυτοί που θεωρούν αυτές τις αποδόσεις «ως λίγες».

Η ερώτηση 16 ερευνά το βαθμό με τον οποίο οι λογιστές της επιχείρησης υποβάλλουν προτάσεις βελτίωσης για την απόδοσή της. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Σε ποιο βαθμό οι λογιστές της επιχείρησης υποβάλλουν προτάσεις βελτίωσης της απόδοσής της;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	14	14,0	14,0	14,0
	4,00	72	72,0	72,0	86,0
	5,00	14	14,0	14,0	100,0
Total		100	100,0	100,0	

Πίνακας 17: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 16

Από τα αποτελέσματα του πίνακα προκύπτει ότι το 72% του δείγματος υποστηρίζει ότι οι λογιστές υποβάλλουν προτάσεις βελτίωσης της απόδοσης της επιχείρησης «σε αρκετό βαθμό». Με ποσοστό 14% προκύπτει ισοβαθμία ότι ο λογιστής υποβάλλει προτάσεις βελτίωσης της απόδοσης της επιχείρησης «σε απόλυτο βαθμό» αλλά και «σε μέτρια κλίμακα».

Με την ερώτηση 17 διερευνάται ο βαθμός συμβολής του λογιστή στη βελτίωση της λειτουργίας της επιχείρησης. Ακολουθεί πίνακας με την παράθεση των αποτελεσμάτων αυτής της ερώτησης:

Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στη βελτίωση της λειτουργίας της επιχείρησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	20	20,0	20,0	20,0
	4,00	63	63,0	63,0	83,0
	5,00	17	17,0	17,0	100,0
Total		100	100,0	100,0	

Πίνακας 18: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 17

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα, το υψηλότερο ποσοστό (63%) θεωρεί τη συμβολή του λογιστή στη βελτίωση της λειτουργίας της επιχείρησης «σε αρκετά υψηλή κλίμακα». Βέβαια το 17% των συμμετεχόντων θεωρεί αυτή τη συμβολή «στον ύψιστο βαθμό», ενώ το 20% τη θεωρεί «σε μέτρια κλίμακα».

Η ερώτηση 18 αφορά το βαθμό με τον οποίο ο λογιστής συμβάλλει στη μεγιστοποίηση της αξίας της επιχείρησης. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στη μεγιστοποίηση της αξίας της επιχείρησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	9	9,0	9,0	9,0
	4,00	66	66,0	66,0	75,0
	5,00	25	25,0	25,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 19: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 18

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες (66%) υποστηρίζουν ότι ο λογιστής συμβάλλει αρκετά στη μεγιστοποίηση της αξίας της επιχείρησης. Μόλις 25 από τους 100 θεωρούν αυτή τη συμβολή «σε απόλυτο βαθμό», ενώ οι 9 από τους 100 τη θεωρούν «σε μέτριο βαθμό».

Η ερώτηση 19 εξετάζει το βαθμό με τον οποίο ο λογιστής συμβάλλει στη μεγιστοποίηση της επίδοσης του ανθρώπινου δυναμικού. Ακολουθεί πίνακας με την παράθεση των αποτελεσμάτων αυτής της ερώτησης:

Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στη μεγιστοποίηση της επίδοσης του ανθρώπινου δυναμικού;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	2,00	48	48,0	48,0	48,0
	3,00	40	40,0	40,0	88,0
	4,00	12	12,0	12,0	100,0
Total		100	100,0	100,0	

Πίνακας 20: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 19

Όπως προκύπτει από τον πίνακα, το 52% θεωρεί ότι ο λογιστής συμβάλλει είτε «αρκετά» είτε «απόλυτα» στη μεγιστοποίηση της επίδοσης του ανθρώπινου δυναμικού. Αντιθέτως, το 48% θεωρεί αυτή τη συμβολή «ως λίγη».

Με την ερώτηση 20 διερευνάται ο βαθμός με τον οποίο ο λογιστής επηρεάζει τις τελικές αποφάσεις της διοίκησης. Ακολουθεί πίνακας με την παράθεση των αποτελεσμάτων αυτής της ερώτησης:

Σε ποιο βαθμό ο λογιστής επηρεάζει τις τελικές αποφάσεις της διοίκησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	5	5,0	5,0	5,0
	4,00	75	75,0	75,0	80,0
	5,00	20	20,0	20,0	100,0
Total		100	100,0	100,0	

Πίνακας 21: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 20

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων, με ποσοστό 95%, θεωρεί ότι ο λογιστής παίζει και επηρεάζει αρκετά και σε απόλυτο βαθμό τις τελικές αποφάσεις της διοίκησης. Συγκριτικά με αυτό το υψηλό ποσοστό, μόνο το 5% υποστηρίζει ότι ο λογιστής επιδρά σε μέτριο βαθμό στις αποφάσεις της διοίκησης.

Η ερώτηση 21 πραγματεύεται το βαθμό με τον οποίο ο λογιστής συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση του κόστους λειτουργίας της επιχείρησης. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται παρακάτω:

Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση του κόστους λειτουργίας της επιχείρησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	6	6,0	6,0	6,0
	4,00	57	57,0	57,0	63,0
	5,00	37	37,0	37,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 22: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 21

Τα αποτελέσματα αυτής της ερώτησης έδειξαν ότι το 57% των ερωτηθέντων υποστηρίζει ότι ο λογιστής συμβάλλει αρκετά στην ελαχιστοποίηση του κόστους λειτουργίας της επιχείρησης. Σε ποσοστό μόλις 37% υποστηρίχτηκε η άποψη ότι ο λογιστής συμβάλλει σε απόλυτο βαθμό ενώ μόνο οι 6 από τους 100 συμμετέχοντες θεωρούν ότι συμβάλλει σε μέτριο βαθμό.

Η ερώτηση 22 σχετίζεται με τη συμβολή του λογιστή στη μεγιστοποίηση της βιωσιμότητας της επιχείρησης. Ακολουθεί πίνακας συχνοτήτων και ποσοστών.

Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στην μεγιστοποίηση της βιωσιμότητας της επιχείρησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	6	6,0	6,0	6,0

4,00	68	68,0	68,0	74,0
5,00	26	26,0	26,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 23: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 22

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα, το υψηλότερο ποσοστό (68%) θεωρεί τη συμβολή του λογιστή στη μεγιστοποίηση της βιωσιμότητας της επιχείρησης «σε αρκετά υψηλή κλίμακα». Βέβαια το 26% των εξεταζόμενων οντοτήτων θεωρεί αυτή τη συμβολή «στον ύψιστο βαθμό», ενώ μόλις το 6% τη θεωρεί «σε μέτρια κλίμακα».

Με την ερώτηση 23 διερευνάται ο βαθμός συμβολής του λογιστή στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της επιχείρησης. Ακολουθεί πίνακας με την παράθεση των αποτελεσμάτων αυτής της ερώτησης:

Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της επιχείρησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2,00	10	10,0	10,0	10,0
	3,00	54	54,0	54,0	64,0
	4,00	36	36,0	36,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 24: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 23

Από τον πίνακα γίνεται αντιληπτό ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων, ήτοι το 90%, θεωρεί «σε μέτριο βαθμό» αλλά και «σε αρκετό βαθμό» τη συμβολή του λογιστή στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της επιχείρησης. Στον αντίποδα το 10% θεωρεί τη συμβολή αυτή «ως λίγη».

Ο πίνακας που ακολουθεί συντείνει στην πληρέστερη αντίληψη και στην καλύτερη ανάλυση των αποτελεσμάτων, καθώς αποτυπώνονται οι μέσες απαντήσεις του ερευνητικού δείγματος για κάθε μία ερώτηση του συγκεκριμένου μέρους του ερωτηματολογίου.

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Σε ποιο βαθμό ο λογιστής ενημερώνεται για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση;	100	3,00	5,00	3,9400	,54717
Σε ποιο βαθμό η διοίκηση καταρτίζει μαζί με το λογιστή, συγκεκριμένα σχέδια επίτευξης στόχων για το ανθρώπινο δυναμικό;	100	3,00	4,00	3,3200	,46883
Σε ποιο βαθμό αξιολογούνται από τον λογιστή οι αποδόσεις των εργαζομένων, σύμφωνα με τους τιθέμενους στόχους;	100	2,00	3,00	2,5200	,50212
Σε ποιο βαθμό οι λογιστές της επιχείρησης υποβάλλουν προτάσεις βελτίωσης της απόδοσής της;	100	3,00	5,00	4,0000	,53182

Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στη βελτίωση της λειτουργίας της επιχείρησης;	100	3,00	5,00	3,9700	,61060
Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στη μεγιστοποίηση της αξίας της επιχείρησης;	100	3,00	5,00	4,1600	,56354
Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στη μεγιστοποίηση της επίδοσης του ανθρώπινου δυναμικού;	100	2,00	4,00	2,6400	,68931
Σε ποιο βαθμό ο λογιστής επηρεάζει τις τελικές αποφάσεις της διοίκησης;	100	3,00	5,00	4,1500	,47937
Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση του κόστους λειτουργίας της επιχείρησης;	100	3,00	5,00	4,3100	,58075
Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στην μεγιστοποίηση της βιωσιμότητας της επιχείρησης;	100	3,00	5,00	4,2000	,53182

Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της επιχείρησης;	100	2,00	4,00	3,2600	,62957
Valid N (listwise)	100				

Πίνακας 25: Περιγραφικά στατιστικά ερωτήσεων

Εκ του ανωτέρω πίνακα, στον οποίο αποτυπώνονται οι μέσες απαντήσεις των συμμετεχόντων αναφορικά με το ρόλο του λογιστή στις σύγχρονες επιχειρήσεις, καλύπτεται το ερευνητικό ερώτημα που αφορά το «πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος που διαδραματίζει ο λογιστής στις σύγχρονες επιχειρήσεις». Ως εκ τούτου, διαφαίνεται ότι σε επίπεδα άνω του μετρίου κυμαίνονται οι περισσότερες μέσες απαντήσεις και πιο συγκεκριμένα όσες αφορούν το ρόλο του λογιστή στη μεγιστοποίηση της βιωσιμότητας της επιχείρησης, στην ελαχιστοποίηση του κόστους λειτουργίας της, στην επιρροή στις τελικές αποφάσεις της διοίκησης, στη μεγιστοποίηση της αξίας της και στη βελτίωση της λειτουργίας της, στην υποβολή προτάσεων βελτίωσης της απόδοσής της και στην ενημέρωσή τους αναφορικά με τους κινδύνους με τους οποίους μία επιχείρηση έρχεται αντιμέτωπη. Στην προκειμένη περίπτωση, ασπαζόμαστε την άποψη των Friedman & Lyne (1997), Byrne & Pierce (2007), Mouritsen (1996) και Granlund & Lukka (1998), που υποστήριξαν τον ισχυρό ρόλο του λογιστή στην άσκηση επιρροής επί των διοικούντων κατά τη λήψη στρατηγικής σημασίας αποφάσεων για την επιχείρηση. Επίσης, ταυτιζόμαστε και με την θέση των Simon et al. (1954), Hopper (1980), Newman, et al. (1989) και Mouritsen (1996), για την πρακτική βοήθεια που παρέχουν οι λογιστές σε οικονομικά θέματα στις επιχειρήσεις αι με τη θέση των Ahrens (1997) και Granlund & Lukka (1997), που έδωσαν έμφαση στον αναβαθμισμένο ρόλο των λογιστών, γεγονός με το οποίο συμφώνησαν και οι Burns & Vaivio (2001), Burns & Baldvinsdottir (2005), Baldvinsdottir, et al. (2009), Ma & Tayles (2009), Byrne & Pierce (2007) και Järvenpää (2007).

Σε μέτρια επίπεδα, κυμαίνονται οι μέσες απαντήσεις αναφορικά με το ρόλο του λογιστή στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος μίας επιχείρησης και στην κατάρτιση συγκεκριμένων σχεδίων επίτευξης στόχων για το ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης.

Σε κάτω του μετρίου επίπεδα, κυμάνθηκαν οι μέσες απαντήσεις των ανθρώπων που συμμετείχαν, σχετικά με το ρόλο του λογιστή στην εκτίμηση της απόδοσης των εργαζομένων, σύμφωνα με τους τιθέμενους στόχους της επιχείρησης και στη μεγιστοποίηση της απόδοσης του ανθρώπινου δυναμικού. Ως εκ τούτου, διακρίνεται μία αίσθηση περιορισμένου ρόλου του λογιστή σε ζητήματα άμεσα συνυφασμένα με την εργασιακή αποδοτικότητα και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του ανθρώπινου δυναμικού μίας επιχείρησης, και απεναντίας, ισχυρού ρόλου σε ζητήματα μεγιστοποίησης της αξίας της επιχείρησης, ελαχιστοποίησης των δαπανών της και βελτιστοποίησης της εν γένει λειτουργίας της. Έτσι, ταυτιζόμαστε με την άποψη των Byrne & Pierce (2007), Granlund & Lukka (1997), Byrne & Pierce (2007) και Graham et al. (2012), που υποστήριζαν τον βοηθητικό σε οικονομικά ζητήματα ρόλο των λογιστών, ο οποίος όμως δεν επεκτείνεται σε επιχειρησιακό επίπεδο, υπό την έννοια του ότι οι λογιστές δεν ταυτίζονται με τους επιχειρηματίες ή τους μετόχους των επιχειρήσεων.

4.4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΗ

Στο υποκεφάλαιο αυτό, παρατίθενται τα αποτελέσματα του τέταρτου και τελευταίου μέρους του ερωτηματολογίου, το οποίο σχετίζεται με τα στοιχειώδη γνωρίσματα, τα οποία θα πρέπει να διαθέτει ένας επαγγελματίας λογιστής.

Η ερώτηση 24 σχετίζεται με το πόσο σημαντική θεωρείται η ηθική ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή. Ακολουθεί σχετικός πίνακας συχνοτήτων και ποσοστών:

Πόσο σημαντική θεωρείτε την ηθική ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	5,00	100	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 26: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 24

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα, το 100% των εξεταζόμενων οντοτήτων θεωρεί τη ηθική «σε απόλυτο βαθμό» ως το σπουδαιότερο χαρακτηριστικό στοιχείο που πρέπει να έχει ένας λογιστής.

Με την ερώτηση 25 εξετάζεται η σπουδαιότητα της ανεξαρτησίας ως βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα αποτελέσματα:

Πόσο σημαντική θεωρείτε την ανεξαρτησία ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	4,00	38	38,0	38,0	38,0
	5,00	62	62,0	62,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 27: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 25

Τα αποτελέσματα αυτής της ερώτησης έδειξαν ότι το 62% των ερωτηθέντων υποστηρίζει ότι η ανεξαρτησία είναι ένα από τα κύρια γνωρίσματα που πρέπει να έχει ένας λογιστής. Σε ποσοστό μόλις 38% υποστηρίχθηκε η άποψη ότι η ανεξαρτησία θεωρείται «σε αρκετό βαθμό» ως ένα από τα κύρια γνωρίσματα που πρέπει να έχει ένας λογιστή.

Η ερώτηση 26 αναφέρεται στην σπουδαιότητα της αμεροληψίας ως βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πόσο σημαντική θεωρείτε την αμεροληψία ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	4,00	29	29,0	29,0	29,0
	5,00	71	71,0	71,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 28: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 26

Όπως προκύπτει από τον πίνακα, το 71% θεωρεί ότι η αμεροληψία είναι ένα από τα κύρια γνωρίσματα που πρέπει να έχει ένας λογιστής, όπως επίσης και του 29% των συμμετεχόντων θεωρεί ότι η αμεροληψία παίζει καθοριστικό ρόλο για το χαρακτήρα ενός λογιστή.

Η ερώτηση 27 σχετίζεται με το πόσο σημαντική θεωρείται η οργάνωση ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή. Ακολουθεί σχετικός πίνακας συχνοτήτων και ποσοστών:

Πόσο σημαντική θεωρείτε την οργάνωση ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	4,00	59	59,0	59,0	59,0
	5,00	41	41,0	41,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 29: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 27

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω πίνακα, το 100% των εξεταζόμενων οντοτήτων θεωρεί την οργάνωση «σε αρκετό αλλά και σε απόλυτο βαθμό» ως το σπουδαιότερο χαρακτηριστικό στοιχείο που πρέπει να έχει ένας λογιστής.

Η ερώτηση 28 αναφέρεται στην σπουδαιότητα της κατοχής διοικητικών δεξιοτήτων ως βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πόσο σημαντική θεωρείτε την κατοχή διοικητικών δεξιοτήτων ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2,00	21	21,0	21,0	21,0
	3,00	44	44,0	44,0	65,0
	4,00	29	29,0	29,0	94,0
	5,00	6	6,0	6,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 30: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 28

Όπως διακρίνεται από τον πίνακα, το μεγαλύτερο ποσοστό (65%) δεν θεωρεί απαραίτητη την κατοχή διοικητικών δεξιοτήτων. Αντιθέτως, το 35% τη θεωρεί ως ένα από τα βασικά γνωρίσματα που πρέπει να διακατέχει ένας λογιστής.

Η ερώτηση 29 σχετίζεται με το πόσο σημαντική θεωρείται η επιστημονική κατάρτιση ως βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή. Ακολουθεί σχετικός πίνακας συχνοτήτων και ποσοστών:

Πόσο σημαντική θεωρείτε την επιστημονική κατάρτιση ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	4,00	55	55,0	55,0	55,0
	5,00	45	45,0	45,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 31: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 29

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, το 100% θεωρεί την επιστημονική κατάρτιση ως ένα από τα σημαντικότερα γνωρίσματα που πρέπει να έχει ένας λογιστής.

Η ερώτηση 30 ερευνά το βαθμό σπουδαιότητας της ομαδικότητας ως κύριο χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πόσο σημαντική θεωρείτε την ομαδικότητα ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	34	34,0	34,0	34,0
	4,00	50	50,0	50,0	84,0
	5,00	16	16,0	16,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 32: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 30

Από τον παραπάνω πίνακα αποδεικνύεται ότι το 66% των συμμετεχόντων θεωρούν την ομαδικότητα ως ένα από τα κύρια γνωρίσματα του λογιστή. Από την άλλη οι 34 από τους 100 συμμετέχοντες δεν θεωρούν την ομαδικότητα τόσο σημαντικό γνώρισμα, εν αντιθέσει με άλλα που πρέπει να έχει ένας λογιστής.

Η ερώτηση 31 αναφέρεται στην σπουδαιότητα της κατοχής επικοινωνιακών δεξιοτήτων ως βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πόσο σημαντική θεωρείτε την κατοχή επικοινωνιακών δεξιοτήτων ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3,00	34	34,0	34,0	34,0
	4,00	55	55,0	55,0	89,0
	5,00	11	11,0	11,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 33: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 31

Από τον πίνακα γίνεται εύκολα κατανοητό ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (66%) θεωρεί άκρως απαραίτητη την κατοχή επικοινωνιακών δεξιοτήτων ως ένα από τα στοιχειώδη

γνωρίσματα που πρέπει να έχει στην κατοχή του ένας λογιστής. Αντιθέτως, το 34% αυτό το χαρακτηριστικό στοιχείο θεωρεί ότι κυμαίνεται σε μέτρια κλίμακα.

Η ερώτηση 32 σχετίζεται με το πόσο σημαντική θεωρείται η αξιοπιστία ως βασικό γνώρισμα του λογιστή. Ακολουθεί σχετικός πίνακας συχνοτήτων και ποσοστών:

Πόσο σημαντική θεωρείτε την αξιοπιστία ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	4,00	56	56,0	56,0	56,0
	5,00	44	44,0	44,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 34: Περιγραφικά στατιστικά ερώτησης 32

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, το 100% θεωρεί την αξιοπιστία ως ένα από τα σπουδαιότερα γνωρίσματα που πρέπει να έχει ένας λογιστής.

Όπως ανωτέρω, έτσι και εδώ, για λόγους πληρέστερης κατανόησης και ερμηνείας των ανωτέρω παρατιθέμενων αποτελεσμάτων, παρατίθεται αντίστοιχος πίνακας αποτύπωσης των μέσων απαντήσεων του ερευνητικού δείγματος σε καθεμία ερώτηση του παρόντος σκέλους ερωτήσεων.

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Πόσο σημαντική θεωρείτε την ηθική ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;	100	5,00	5,00	5,0000	,00000
Πόσο σημαντική θεωρείτε την ανεξαρτησία ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;	100	4,00	5,00	4,6200	,48783
Πόσο σημαντική θεωρείτε την αμεροληψία ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;	100	4,00	5,00	4,7100	,45605
Πόσο σημαντική θεωρείτε την οργάνωση ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;	100	4,00	5,00	4,4100	,49431
Πόσο σημαντική θεωρείτε την κατοχή διοικητικών δεξιοτήτων ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;	100	2,00	5,00	3,2000	,84087

Πόσο σημαντική θεωρείτε την επιστημονική κατάρτιση ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;	100	4,00	5,00	4,4500	,50000
Πόσο σημαντική θεωρείτε την ομαδικότητα ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;	100	3,00	5,00	3,8200	,68726
Πόσο σημαντική θεωρείτε την κατοχή επικοινωνιακών δεξιοτήτων ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;	100	3,00	5,00	3,7700	,63333
Πόσο σημαντική θεωρείτε την αξιοπιστία ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;	100	4,00	5,00	4,4400	,49889
Valid N (listwise)	100				

Πίνακας 35: Περιγραφικά στατιστικά ερωτήσεων

Στο σημείο αυτό, βάσει των αποτελεσμάτων που διαφάνηκαν στο παρόν υποκεφάλαιο και βάσει της αρτιότερης απεικόνισής τους στον πίνακα των μέσων απαντήσεων, είμαστε σε θέση να καλύψουμε το ερευνητικό ερώτημα αναφορικά με το «ποια είναι τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά στοιχεία, που σύμφωνα με την άποψη Ελλήνων επιχειρηματιών και διευθυντών ελληνικών επιχειρήσεων, πρέπει να κατέχονται από έναν λογιστή».

Έτσι, διαφαίνεται ότι σε επίπεδο απόλυτης σπουδαιότητας, το οποίο αντιπροσωπεύεται από μέσες απαντήσεις πλησίον του 5, υπάγονται η ηθική, η ανεξαρτησία και η αμεροληψία. Σε επίπεδο αυξημένης σπουδαιότητας, το οποίο αντιπροσωπεύεται από μέσες απαντήσεις πλησίον του 4, υπάγονται η οργάνωση, η επιστημονική κατάρτιση, η ομαδικότητα, η κατοχή επικοινωνιακών δεξιοτήτων και η αξιοπιστία. Τέλος, σε επίπεδο μέτριας σπουδαιότητας, δηλαδή σε μέσες απαντήσεις κυμαινόμενες πλησίον του 3, κυμαίνεται μόνο η κατοχή διοικητικών δεξιοτήτων από την πλευρά του λογιστή, δίχως αυτό ωστόσο, να σημαίνει τη υπονόμηση της σπουδαιότητας του εν λόγω χαρακτηριστικού. Θα πρέπει, συν τοις άλλοις, να διευκρινιστεί ότι ουδένα χαρακτηριστικό στοιχείο δεν κρίθηκε από το ερευνητικό μας δείγμα ως μειωμένης ή μηδενικής σπουδαιότητας.

Έτσι, διαφωνούμε με τον χαρακτηρισμό του επιχειρησιακού εταίρου, που πρότεινε ο Järvenpää (2007) για το σύγχρονο λογιστή, αλλά και με τον χαρακτηρισμό του συνδιοικητή των Lambert & Sponem (2012). Δεν ερχόμαστε σε διαφωνία όμως με τους χαρακτηρισμούς «επιχειρηματικός αναλυτής» (Baldvinsdottir et al., 2009), «επιχειρησιακός προσανατολισμός» των λογιστών (Burns & Baldvinsdottir, 2005), «μεταβαλλόμενος παράγοντας» (Granlund & Lukka, 1997) και «εσωτερικός σύμβουλος» (Mouritsen, 1996).

Επίσης, ταυτιζόμαστε με τα χαρακτηριστικά που απέδωσαν οι Lepistö et al. (2016) και Caglio et al. (2019) για το λογιστή, ήτοι η ηθική, η συνεχής μάθηση και επιμόρφωση, η επιστημονική γνώση, η ακρίβεια, η οργάνωση, η υπευθυνότητα, η ομαδικότητα, η ακρίβεια, η αξιοπιστία και η δημιουργικότητα.

4.5 ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ

Ο έλεγχος συσχετίσεων θα διενεργηθεί μεταξύ τριών επιμέρους μεταβλητών, εκάστη εκ των οποίων δημιουργήθηκε από το σύνολο των απαντήσεων των ερωτώμενων σε εκάστοτε σκέλος του ερευνητικού μας εργαλείου, πλην του πρώτου σκέλους ερωτημάτων, στο οποίο υπάγονται τα δημογραφικά και πληροφοριακά στοιχεία του ερευνητικού δείγματος. Έτσι, από το δεύτερο σκέλος του ερωτηματολογίου

δημιουργήθηκε η μεταβλητή «Εσωτερικός Έλεγχος», από το τρίτο σκέλος δημιουργήθηκε η μεταβλητή «Ρόλος» και από το τέταρτο σκέλος δημιουργήθηκε η μεταβλητή «Χαρακτηριστικά».

Προτού προβούμε σε έλεγχο συσχετίσεων μεταξύ των μεταβλητών μας, διεξάγουμε αρχικά έλεγχο κατανομής, ο οποίος διαμορφώνεται μέσω του Shapiro-Wilk Normality Test. Επιλέχθηκε ο συγκεκριμένος τρόπος καθώς στην έρευνα μας δήλωσαν συμμετοχή κάτω από 2.000 άτομα. Σε συγκεκριμένη κατάσταση κατά την οποία όλες ανεξαιρέτως, οι μεταβλητές, ακολουθούν κανονική κατανομή ($\text{sig} > 0,05$) τότε θα προχωρήσουμε στον έλεγχο συσχέτισης Pearson, ενώ διαφορετικά θα προχωρήσουμε στον έλεγχο συσχέτισης Spearman. Τα αποτελέσματα του ελέγχου κατανομής γίνονται αντιληπτά στον κάτωθι πίνακα:

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	,221	100	,000	,903	100	,000
ΡΟΛΟΣ	,167	100	,000	,953	100	,001
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙ ΚΑ	,170	100	,000	,954	100	,002
Φύλο	,453	100	,000	,562	100	,000
Ηλικία	,349	100	,000	,746	100	,000
Μορφωτικό Επίπεδο	,357	100	,000	,746	100	,000
Έτη Προϋπηρεσίας	,288	100	,000	,787	100	,000
Θέση στην επιχείρηση	,415	100	,000	,641	100	,000
Νομική Μορφή Επιχείρησης	,209	100	,000	,883	100	,000

Αριθμός Εργαζομένων	,217	100	,000	,872	100	,000
Κλάδος Δραστηριοποίησ ης	,324	100	,000	,827	100	,000

a. Lilliefors Significance Correction

Πίνακας 36: Πίνακας Κανονικότητας

Εφόσον, σε όλες τις εξεταζόμενες μεταβλητές, ο συντελεστής σημαντικότητας είναι κάτω του 0,05, προκύπτει ότι δεν ακολουθείται κανονική κατανομή και εκ του αποτελέσματος, προβαίνουμε σε έλεγχο συσχέτισης Spearman.

Ο πρώτος έλεγχος που θα διεξαχθεί, αποβλέπει στην κάλυψη του ερευνητικού ερωτήματος του «πόσο και πώς (θετικά ή αρνητικά) συσχετίζονται τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου επαγγελματία λογιστή στη συμβολή του στην αποτελεσματικότητα της διαδικασία του εσωτερικού ελέγχου». Επομένως εξετάζουμε αν επικρατεί στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Εσωτερικός Έλεγχος» και της μεταβλητής «Χαρακτηριστικά». Τα αποτελέσματα της προκειμένης συσχέτισης διαφαίνονται ως κάτωθι:

Correlations

			ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
Spearman's rho	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	Correlation Coefficient	1,000	,326
		Sig. (2-tailed)	.	,001
		N	100	100
	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	Correlation Coefficient	,326	1,000

	Sig. (2-tailed)	.001	.
	N	100	100

Πίνακας 37: Συσχετίσεις μεταβλητών

Εξ όσων διαφαίνεται στον ανωτέρω πίνακα, οι δύο μεταβλητές εμφανίζουν στατιστικά σημαντική συσχέτιση, γεγονός το οποίο σημαίνει πως τα χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας και του επαγγελματισμού ενός λογιστή, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη συμβολή του στην αποτελεσματική διαδικασία του εσωτερικού ελέγχου μίας επιχείρησης.

Προχωρώντας, στην κάλυψη του ερευνητικού ερωτήματος του «πόσο και πώς (θετικά ή αρνητικά) συσχετίζονται τα δημογραφικά στοιχεία του ερευνητικού δείγματος με τις απόψεις του για τη σπουδαιότητα του ρόλου του σύγχρονου λογιστή στις σύγχρονες επιχειρήσεις», στην προκειμένη περίπτωση θα διενεργηθεί έλεγχος συσχέτισης μεταξύ της μεταβλητής «Ρόλος» και των δημογραφικών και λοιπών πληροφοριακών στοιχείων που συλλέχθηκαν στο πρώτο σκέλος ερωτημάτων του ερευνητικού μας εργαλείου. Τα αποτελέσματα του εν λόγω ελέγχου, διαφαίνονται ως κάτωθι:

Correlations

			ΡΟΛΟΣ
Spearman's rho	Φύλο	Correlation Coefficient	-,116
		Sig. (2-tailed)	,251
		N	100
	Ηλικία	Correlation Coefficient	,109
		Sig. (2-tailed)	,282
		N	100
	Μορφωτικό Επίπεδο	Correlation Coefficient	,200
		Sig. (2-tailed)	,046
		N	100

Έτη Προϋπηρεσίας	Correlation	- ,454
	Coefficient	
	Sig. (2-tailed)	,000
	N	100
Θέση στην επιχείρηση	Correlation	- ,071
	Coefficient	
	Sig. (2-tailed)	,480
	N	100
Νομική Μορφή Επιχείρησης	Correlation	,123
	Coefficient	
	Sig. (2-tailed)	,223
	N	100
Αριθμός Εργαζομένων	Correlation	- ,230
	Coefficient	
	Sig. (2-tailed)	,021
	N	100
Κλάδος Δραστηριοποίησ ης	Correlation	- ,494
	Coefficient	
	Sig. (2-tailed)	,000
	N	100

Πίνακας 38: Συσχετίσεις μεταβλητών

Στο σημείο αυτό, διαφαίνεται ότι τα πληροφοριακά και δημογραφικά δεδομένα, τα οποία εμφανίζουν στατιστικά σημαντική συσχέτιση με το ρόλο του σύγχρονου λογιστή στις επιχειρήσεις, είναι το μορφωτικό επίπεδο του ερευνητικού δείγματος, τα έτη προϋπηρεσίας του, ο αριθμός των εργαζομένων των επιχειρήσεων του ερευνητικού δείγματος και τέλος, ο κλάδος δραστηριοποίησής τους. Αναλυτικότερα, διαπιστώνεται ότι όσο περισσότερο μορφωμένοι είναι οι συμμετέχοντες τόσο σημαντικότερο θεωρούν το ρόλο του λογιστή στις επιχειρήσεις και το ίδιο συμβαίνει και με τα έτη προϋπηρεσίας τους. Από την άλλη, όσο μικρότερος είναι ο αριθμός των εργαζομένων των επιχειρήσεων, τόσο σπουδαιότερος διαπιστώθηκε ο ρόλος του λογιστή σε αυτές.

Στο σημείο αυτό, ταυτιζόμαστε με την άποψη των Kwon & Banks (2004), Cohen & Sayag (2010) και Hassall et al. (1996), για τη σημασία του μορφωτικού επιπέδου.

Προχωρώντας, στην κάλυψη του ερευνητικού ερωτήματος του «πόσο και πώς (θετικά ή αρνητικά) συσχετίζονται τα δημογραφικά στοιχεία του ερευνητικού δείγματος με τις απόψεις του για τα βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία, που πρέπει να διαθέτει ένας σύγχρονος επαγγελματίας λογιστής», στην προκειμένη περίπτωση θα διενεργηθεί έλεγχος συσχέτισης μεταξύ της μεταβλητής «Χαρακτηριστικά» και των δημογραφικών και λοιπών πληροφοριακών στοιχείων που συλλέχθηκαν στο πρώτο σκέλος ερωτημάτων του ερευνητικού μας εργαλείου. Τα αποτελέσματα διαφαίνονται ως κάτωθι:

Correlations

			ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
Spearman's rho	Φύλο	Correlation Coefficient	,090
		Sig. (2-tailed)	,376
		N	100
	Ηλικία	Correlation Coefficient	,097
		Sig. (2-tailed)	,335
		N	100
	Μορφωτικό Επίπεδο	Correlation Coefficient	-,071
		Sig. (2-tailed)	,485
		N	100
	Έτη Προϋπηρεσίας	Correlation Coefficient	,370
		Sig. (2-tailed)	,000
		N	100
	Θέση στην επιχείρηση	Correlation Coefficient	,403
		Sig. (2-tailed)	,000
		N	100

Νομική Μορφή Επιχείρησης	Correlation Coefficient	,246
	Sig. (2-tailed)	,014
	N	100
Αριθμός Εργαζομένων	Correlation Coefficient	,083
	Sig. (2-tailed)	,410
	N	100
Κλάδος Δραστηριοποίησης	Correlation Coefficient	,212
	Sig. (2-tailed)	,034
	N	100

Πίνακας 39: Συσχετίσεις μεταβλητών

Στο σημείο αυτό, διαφαίνεται ότι τα πληροφοριακά και δημογραφικά δεδομένα, τα οποία εμφανίζουν στατιστικά σημαντική συσχέτιση με τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου λογιστή, είναι τα έτη προϋπηρεσίας του ερευνητικού δείγματος, η θέση του στην επιχείρηση, η νομική μορφή των επιχειρήσεων και τέλος, ο κλάδος της δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων.

Αναλυτικότερα, διαπιστώνεται ότι όσο περισσότερα έτη προϋπηρεσίας διαθέτουν τόσο σπουδαιότερα θεωρούν τα αναφερόμενα στο ερωτηματολόγιο, χαρακτηριστικά των επαγγελματιών λογιστών. Επίσης, όσο ισχυρότερη θέση διαθέτουν στην επιχείρηση, τόσο σπουδαιότερα θεωρούν τα χαρακτηριστικά των λογιστών, που αναφέρονται στο ερευνητικό μας εργαλείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ

5.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στο πλαίσιο της εν λόγω διπλωματικής εργασίας, εξετάστηκε και αναλύθηκε ο ρόλος, τον οποίο διαδραματίζει ο σύγχρονος επαγγελματίας λογιστής, στον επιχειρηματικό κόσμο, καθώς επίσης και η σχέση διασύνδεσής του με τη διοίκηση των επιχειρήσεων, αλλά και η σπουδαιότητα της συμβολής του στη διαδικασία εσωτερικού ελέγχου των οργανισμών στους οποίους εργάζεται ή με τους οποίους συνεργάζεται. Πρόκειται για ένα ζήτημα, το οποίο προσεγγίστηκε διττά, αφενός μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης και αφετέρου μέσω πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας, η οποία βασίστηκε σε ένα αυστηρά δομημένο και κατασκευασμένο από την ίδια την ερευνήτρια, ερωτηματολόγιο, το οποίο απαντήθηκε από συνολικά 100 επιχειρηματίες, διευθυντικά και διοικητικά στελέχη ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων.

Εκ του βιβλιογραφικού σκέλους της εν λόγω διπλωματικής εργασίας, διαφάνηκε η διαφοροποίηση του παραδοσιακού ρόλου του λογιστή στις επιχειρήσεις και του περισσότερο σύγχρονου ρόλου του σε αυτές. Αναλυτικότερα, παλαιότερα, ο λογιστής λειτουργούσε περισσότερο αυτοματοποιημένα, περισσότερο επικεντρωμένος στη λογιστική αποτύπωση των συναλλακτικών πράξεων των επιχειρήσεων στα λογιστικά βιβλία, και λιγότερο στην απόκτηση μίας διευρυμένης εικόνας της επιχείρησης, προκειμένου να τεθούν από πλευράς του, προτάσεις περαιτέρω βελτίωσης, ανάπτυξης και εξέλιξης προς τους διοικητές και διευθυντές των εταιρειών με τις οποίες ο ίδιος εργόταν σε επαφή, είτε ως υπάλληλος είτε ως εξωτερικός συνεργάτης. Η εν λόγω εικόνα επιδεινώθηκε κατόπιν της θέσπισης αυστηρών κανονισμών και αρχών, στην επιστήμη της λογιστικής, αναφορικά με την υποχρεωτική απεικόνιση των οικονομικών Καταστάσεων και την εξίσου υποχρεωτική σύνταξη λογιστικών αναφορών για την εκάστοτε επιχείρηση. Πρόκειται για θεσμοθετήσεις, οι οποίες περιόρισαν ακόμα περισσότερο τον δημιουργικό ρόλο του λογιστή, απομακρύνοντας σε ακόμα

μεγαλύτερο βαθμό την ουσιαστική επικοινωνία του με την διοίκηση των οργανισμών. Η εν λόγω εικόνα, ωστόσο, έχει πλέον ανατραπεί, καθώς τη σήμερον εποχή, οι λογιστές καλούνται ακόμα και από τα σωματεία τους, να αναλαμβάνουν ολοένα και περισσότερο διευρυμένους ρόλους στις επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται. Το γεγονός μάλιστα, του ότι χάριν στην έντονη τεχνολογική πρόοδο, η αυτοματοποίηση έχει διεισδύσει σε ένα αξιοπρόσεκτο τμήμα των παρεχόμενων λογιστικών υπηρεσιών και των υποχρεώσεων των λογιστών, τους καθιστά ικανούς, από θέμα χρόνου και διάθεσης, να επανέλθουν στο συμβουλευτικό προσκήνιο και στη στενότερη επικοινωνία τους με τους διευθυντές και διοικούντες των επιχειρήσεων. Πλέον, ο λογιστής δεν αντιμετωπίζεται και δεν είναι απλά μία μηχανή καταχώρησης λογιστικών δεδομένων και εκτύπωσης οικονομικών αναφορών, αλλά ένας στενός σύμβουλος των επιχειρηματιών.

Σκόπιμο κρίνεται να αναφερθεί ότι ο εν λόγω διευρυμένος ρόλος του λογιστή αποτυπώθηκε και στα αποτελέσματα του ερευνητικού σκέλους της εν λόγω διπλωματικής εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, οι επιχειρηματίες θεωρούν ότι διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην αποτελεσματική διεξαγωγή του εσωτερικού ελέγχου, κάτι το οποίο θα ήταν ανέφικτο αν ο λογιστής διατηρούσε τον παραδοσιακό του ρόλο. Αυτό λοιπόν, συνεπάγεται ότι ο λογιστής πρέπει και δύναται να έχει πρόσβαση και να ερμηνεύει αποτελέσματα, τα οποία προέρχονται από όλους τους τομείς της επιχείρησης και όχι μόνο από το λογιστικό τμήμα αυτής. Επίσης, οι επιχειρηματίες πρεσβεύουν τον ισχυρό ρόλο του σύγχρονου λογιστή στη μεγιστοποίηση της βιωσιμότητας της επιχείρησης, στην ελαχιστοποίηση του κόστους λειτουργίας της, στην επιρροή στις τελικές αποφάσεις της διοίκησης, στη μεγιστοποίηση της αξίας της και στη βελτίωση της λειτουργίας της, στην υποβολή προτάσεων βελτίωσης της απόδοσής της και στην ενημέρωσή τους αναφορικά με τους κινδύνους με τους οποίους μία επιχείρηση έρχεται αντιμέτωπη. Ωστόσο, μέτριο έκριναν το ρόλο του στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της επιχείρησής τους και στην κατάρτιση συγκεκριμένων σχεδίων επίτευξης στόχων για το ανθρώπινο δυναμικό αυτής. Ο ρόλος του δεν θεωρήθηκε ισχυρός όμως, σε ζητήματα αξιολόγησης και μέτρησης της αποδοτικότητας του ανθρώπινου δυναμικού της επιχείρησης, κάτι το οποίο δεν μας έκανε αρνητική εντύπωση, αλλά μας φάνηκε περισσότερο λογικό.

Όλοι οι επιχειρηματίες συμφώνησαν ότι ο σύγχρονος επαγγελματίας λογιστής θα πρέπει να διακατέχεται από υψηλά επίπεδα ηθικής, ανεξαρτησίας και αμεροληψίας,

καθώς επίσης και από ικανότητες οργάνωσης, από υψηλή επιστημονική κατάρτιση, ομαδικότητα, κατοχή επικοινωνιακών δεξιοτήτων και αξιοπιστία. Η κατοχή διοικητικών δεξιοτήτων, δε θεωρήθηκε ως το κατεξοχήν βασικό γνώρισμα που πρέπει να διαθέτει ένας επαγγελματίας λογιστής, χωρίς όμως να διαφάνηκε και ως μηδενικής ή μικρής σημαντικότητας.

Τέλος, αξιοπρόσεκτα είναι τα ευρήματα του ερευνητού σκέλους της παρούσας διπλωματικής εργασίας, αναφορικά με τη στατιστικά σημαντική συσχέτιση που εντοπίστηκε μεταξύ του ρόλου που διαδραματίζει ο σύγχρονος λογιστής στην αποτελεσματική άσκηση της διαδικασίας του εσωτερικού ελέγχου στις επιχειρήσεις, κάτι που μας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι σε όσο μεγαλύτερο βαθμό καλύπτονται τα ανωτέρω αναφερόμενα χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτει ένας επαγγελματίας λογιστής, τόσο περισσότερο συμβάλλει στην άσκηση αποτελεσματικότερου εσωτερικού ελέγχου στις επιχειρήσεις όπου παρέχει τις λογιστικές υπηρεσίες του. Επιπλέον, στατιστικά σημαντική συσχέτιση εντοπίστηκε και στη σπουδαιότητα του ρόλου του λογιστή και του μορφωτικού επιπέδου των επιχειρηματιών, των ετών προϋπηρεσίας τους, του αριθμού των απασχολούμενων ατόμων στην επιχείρησή τους και του κλάδου δραστηριοποίησής τους. Όσο καλύτερο μορφωτικό επίπεδο έχουν οι επιχειρηματίες, όσο μεγαλύτερη προϋπηρεσία και όσο λιγότερα άτομα απασχολούν στην επιχείρησή τους, τόσο σημαντικότερος γίνεται ο ρόλος του λογιστή σε αυτούς. Επίσης, στατιστικά σημαντική είναι και η συσχέτιση μεταξύ των χαρακτηριστικών του λογιστή και της προϋπηρεσίας των επιχειρηματιών και των διοικητικών στελεχών, της θέσης τους στην επιχείρηση, της νομικής μορφής των επιχειρήσεων και του κλάδου δραστηριοποίησης αυτών. Έτσι, καταλήξαμε στο ότι όσο μεγαλύτερη είναι η προϋπηρεσία των επιχειρηματιών, διευθυντών και διοικητών και όσο ισχυρότερη είναι η θέση τους στην επιχείρηση, τόσο μεγαλύτερη σημασία και σπουδαιότητα αποκτά η αναγκαιότητα κατοχής των ανωτέρω αναφερόμενων χαρακτηριστικών των επαγγελματιών λογιστών.

5.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ

Ένα ζήτημα, το οποίο κρίνεται σκόπιμο να εξετασθεί μελλοντικά και δεν εμπίπτει στο πεδίο μελέτης και ανάλυσης της παρούσας διπλωματικής εργασίας, αλλά η διερεύνησή του μπορεί να βασιστεί στο υπόβαθρο αυτής, είναι η μελέτη του αν, σε δέκα έτη από σήμερα, ο ρόλος των λογιστών έχει επεκταθεί στο σκέλος του ανθρώπινου δυναμικού και της αξιολόγησης της εργασιακής του αποδοτικότητας. Πρόκειται για τον μόνο τομέα, στον οποίο μέσω της εν λόγω έρευνας, διαφάνηκε ότι οι λογιστές δεν ενέχουν σημαντικό ρόλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ahrens, T. (1997). Talking Accounting: An Ethnography of Management Knowledge in British and German Brewers. *Accounting, Organizations and Society*, 22(7), 617-637.

Baldvinsdottir, G., Burns, J., Norreklit, H., & Scapens, R. W. (2009). The Image of Accountants: From Bean Counters to Extreme Accountants. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 22(6), 858-882.

Bell, J. (2007). Πώς να συντάξετε μια επιστημονική εργασία: οδηγός ερευνητικής μεθοδολογίας. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Bonett, D. G., & Wright, T. A. (2014). Cronbach's alpha reliability: Interval estimation, hypothesis testing, and sample size planning. *Journal of Organizational Behavior*, 36(1), 3–15.

Burchell, S., Clubb, C., Hopwood, A., Hughes, J., & Nahapiet, J. (1980). The Roles of Accounting in Organizations and Society. *Accounting, Organizations and Society*, 5(1), 5-27.

Burns, J., & Vaivio, J. (2001). Management Accounting Change. *Management Accounting Research*, 12, 389-402.

Burns, J., & Baldvinsdottir, G. (2005). An Institutional Perspective of Accountant's New Roles - The Interplay of Contradictions and Praxis. *European Accounting Review*, 14(4), 725-757.

Byrne, S., & Pierce, B. (2007). Towards a More Comprehensive Understanding of the Roles of Management Accountants. *European Accounting Review*, 16(3), 469-498.

Caglio, A., Cameran, M., & Klobas, J. (2018). What is an Accountant? An Investigation of Images. *European Accounting Review*, 1–23.

Chenhall, R., & Langfield-Smith, K. (1998). Factors Influencing the Role of Management Accounting in the Development of Performance Measures within Organizational Change Programs. *Management Accounting Research*, 9, 361-386.

Clinton, D., & White, L. R. (2012). The Role of the Management Accountant: 2003-2012. *Management Accounting Quarterly*, 14(1), 40-74.

Cohen, A., & Sayag, G. (2010). The Effectiveness of Internal Auditing: An Empirical Examination of its Determinants in Israeli Organisations. *Australian Accounting Revi.*

Drogalas, G., Anagnostopoulou, E., Pazarskis, P. & Koutoupis, A. (2018). Relationship between internal audit factors and corporate governance, *Journal of Governance and Regulation*, 7(3), 13-17.

Drogalas, G., Apostolakis, A., Karagiorgos, A. & Garyfalakis, A. (2020). Evaluation of the contribution of Internal Audit Mechanisms in the Departments of Tourism of the Thirteen Districts of Greece, *Interdisciplinary Journal of Economics and Business Law*, 9(1), 115-139.

Drogalas, G., Eleftheriadis, I., Pazarskis, M. & Anagnostopoulou, E. (2017). Perceptions About Effective Risk Management. The Crucial Role of Internal Audit and Management. Evidence from Greece, *Investment Management and Financial Innovations*, 14(4), 1-11.

Drogalas, G. & Siopi, S. (2017). Risk Management and internal audit. Evidence from Greece, *Risk Governance and Control: Financial Markets & Institutions*, 7(3), 104-110.

Everson, M., Soske, S., Martens, F., Beston, C., Harris, C., Garcia, J., Jourdan, C., Posk-lensky, J. & Perraglia, S. (2013). Internal Control — Integrated Framework. The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). ew, 20(3), pp. 296–307.

Friedman, A. L., & Lyne, S. R. (1997). Activity-based Techniques and the Death of the Beancounter. *The European Accounting Review*, 6(1), 19-44.

Goretzki, L., Strauss, E., & Weber, J. (2013). An Institutional Perspective on the Changes in Management Accountants' Professional Role. *Management Accounting Research*, 24, 41-63.

Graham, A., Davey-Evans, S., & Toon, I. (2012). The Developing Role of the Financial Controller: Evidence from the UK. *Journal of Applied Accounting Research*, 13(1), 71-88.

Granlund, M., & Lukka, K. (1997). From Bean-Counters to Change Agents: The Finnish Management Accounting Culture in Transition. *Liiketaloudellinen Aikakauskirja*, 3, 213-255.

Hassall, T., Dunlop, A., & Lewis, S. (1996). Internal audit education: exploring professional competence. *Managerial Auditing Journal*, 11(5), pp. 28–36.

Hightower, R. (2008). *Internal Controls Policies and Procedures*. NJ: John Wiley & Sons Incorporated.

Hopper, T. M. (1980). Role Conflicts of Management Accountants and Their Position within Organisation Structures. *Accounting, Organizations and Society*, 5(4), 401-411.

IIA (2013). IIA Position Paper: The Three Lines Of Defense In Effective Risk Management And Control. *The Institute of Internal Auditors*.

Investopedia. (2019). What is accounting. Available at: <https://www.investopedia.com/terms/a/accounting.asp> (4/12/2019)

Järvenpää, M. (2001). Connecting Management Accountant's Changing Roles, Competencies and Personalities into the Wider Managerial Discussion - A Longitudinal Case Evidence from the Modern Business Environment. *Liiketaloudellinen Aikakauskirja*, 4, 431-458.

Johnson, H. T., & Kaplan, R. S. (1987). *Relevance Lost: The Rise and Fall of Management Accounting*. Boston: Harvard Business School Press.

Kwon, I. G., & Banks, D. W. (2004). Factors related to the organizational and professional commitment of internal auditors. *Managerial Auditing Journal*, 19(5), pp. 606–622.

Lakis, V. & Giriūnas, L. (2012). The Concept Of Internal Control System: Theoretical Aspect. *Ekonomika*, 91(2), pp.142-149.

Lambert, C., & Sponem, S. (2012). Roles, Authority and Involvement of the Management Accounting Function: A Multiple Case-Study Perspective. *European Accounting Review*, 21(3), 565-589.

Lepistö, L., Järvenpää, M., Ihantola, E.M., & Tuuri, I. (2016). The Tasks and Characteristics of Management Accountants: Insights from Finnish Recruitment Processes. *Nordic Journal of Business*, 65 (3/4), pp. 76-82.

Ma, Y., & Tayles, M. (2009). On the Emergence of Strategic Management Accounting: An Institutional Perspective. *Accounting and Business Research*, 39(5), 473-495.

Manoukian, J. (2016). What's the Difference Between Internal Audit & Internal Control? – Enablon. Available at: <https://enablon.com/blog/2016/05/05/whats-the-difference-between-internal-audit-internal-control> (6/11/2019)

Mouritsen, J. (1996). Five Aspects of Accounting Department's Work. *Management Accounting Research*, 7, 283-303.

Newman, M., Smart, C., & Vertinsky, I. (1989). Occupational Role Dimensions: The Profession of Management Accounting. *British Accounting Review*, 21, 127-140.

Ojha, N. (2012). The changing role of internal audit. Deloitte.

Parker, L. D. (2002). Reinventing the Management Accountant. *Chartered Institute of Management Accountants*.

Petridis, K., Drogalas, G. and Zografidou, E. (2019). Internal Auditor Selection using a TOPSIS/Non-Linear Programming Model, *Annals of Operations Research*

Pickett, K. (2010). The essential handbook of internal auditing. Chichester: John Wiley & Sons.

Pierce, B., & O'Dea, T. (2003). Management Accounting Information and the Needs of Managers: Perceptions of Managers and Accountants Compared. *The British Accounting Review*, 35, 257-290.

Pitt, Sally-Anne, & Michael Pitt. (2014). Internal Audit Quality. NJ: John Wiley & Sons, Incorporated.

Reding, K., Sobel, P., Anderson, U., Head, M., Ramamoorti, S., Salamasick, M. & Riddle, C. (2013). Internal auditing. Altomonte Springs, *Institute of Internal Auditors, Research Foundation*.

Russell, J. (2013). The ASQ auditing handbook. Milwaukee. Wis: ASQ Quality Press.

Siegel, G., & Sorensen, J. E. (1999). Counting More, Counting Less: Transformations in the Management Accounting Profession. *Institute of Management Accountants*.

Simon, H. A., Kozmetsky, G., Guetzkow, H., & Tyndall, G. (1954). Centralization vs. Decentralization in Organizing the Controller's Department. *New York: Controllershship Foundation, Inc.*

Soltani, B. (2007). Auditing. Harlow: Financial Times Prentice Hall.

Theiia. (2016). Full Standards - The Institute of Internal Auditors. Available at: <https://na.theiia.org/standards-guidance/Public%20Documents/IPPF-Standards-2017.pdf> (17/11/2019)

Yazdifar, H., & Tsamenyi, M. (2005). Management Accounting Change and the Changing Roles of Management Accountants: A Comparative Analysis Between Dependent and Independent Organizations. *Journal of Accounting & Organizational Change*, 1(2), 180-198.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Φορολογική & Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

στα πλαίσια εκπόνησης της Διπλωματικής εργασίας με θέμα:

Ο Εσωτερικός έλεγχος των επιχειρήσεων και ο ρόλος του λογιστή στις σύγχρονες επιχειρήσεις

Το ερευνητικό εργαλείο της πρωτογενούς έρευνας της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι αυστηρώς δομημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο κατασκευάστηκε από την ίδια την ερευνήτρια και απαρτίζεται από συνολικά 32 ερωτήσεις κλειστού τύπου και είναι το κάτωθι:

«ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Αξιότιμοι/ες Κύριοι/ες,

Ονομάζομαι Μπαλάσκα Ελένη και φοιτώ στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας επί του τομέα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Ο σκοπός του παρόντος ερωτηματολογίου αφορά το ερευνητικό σκέλος της διπλωματικής μου εργασίας η οποία φέρει τίτλο «Ο Εσωτερικός Έλεγχος των Επιχειρήσεων και ο Ρόλος του Λογιστή στις Σύγχρονες Επιχειρήσεις». Η εθελοντική συμμετοχή σας στην διεξαγόμενη έρευνά μου πρόκειται να προβεί εξαιρετικά χρήσιμη για την συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων και δεδομένων τα οποία καθίστανται αναγκαία για την ασφαλέστερη εξαγωγή συμπερασμάτων επί του ως άνω θέματος το οποίο πραγματεύεται η εργασία μου. Στο σημείο αυτό θεωρώ απαραίτητο

Σελίδα 93 από 99

να σας αναφέρω ότι οι πληροφορίες που θα συλλεχθούν αφορούν την στατιστική κατανομή για την ευκολία εξαγωγής των αποτελεσμάτων της διερεύνησής μου καθώς επίσης και της παρουσίασης αυτών. Είναι εμπιστευτικές, δεν υπόκειται σε οιαδήποτε διαδικασία δημοσίευσης και σε κάθε περίπτωση θα τηρηθεί η ανωνυμία σας, ενώ παράλληλα θα τηρηθούν τα αναφερόμενα επί του κώδικα ηθικής και δεοντολογίας ερευνών.

Σημείωση: Στις ακολουθούμενες ερωτήσεις να επισημαίνεται μόνο μία απάντηση:

A ΜΕΡΟΣ. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο
 - A. Άνδρας
 - B. Γυναίκα

2. Ηλικία
 - A.20-30
 - B.31-40
 - Γ. 41-50
 - Δ. 50+

3. Μορφωτικό Επίπεδο
 - A. Λύκειο
 - B. ΑΕΙ/ΑΤΕΙ
 - Γ. Μεταπτυχιακό
 - Δ. Διδακτορικό

4. Έτη Προϋπηρεσίας
 - A. 0-5 έτη
 - B. 6-10 έτη
 - Γ. 11-20 έτη
 - Δ. 20+ έτη

5. Θέση στην επιχείρηση
 - A. Επιχειρηματίας
 - B. Διοικητικό Προσωπικό
 - Γ. Διευθυντικό προσωπικό
 - Δ. Άλλο

6. Νομική Μορφή Επιχείρησης
 - A. ΑΕ
 - B. ΕΠΕ
 - Γ. ΙΚΕ
 - Δ. ΟΕ/ΕΕ

- E. Ατομική Επιχείρηση
- Δ. Άλλο

7. Αριθμός Εργαζομένων
- A. 0-10 άτομα
 - B. 11-50 άτομα
 - Γ. 51-100 άτομα
 - Δ. 100+ άτομα
8. Κλάδος Δραστηριοποίησης
- A. Παραγωγή
 - B. Υπηρεσίες
 - Γ. Εμπορία
 - Δ. Κατασκευές
 - E. Άλλο

B ΜΕΡΟΣ. ΣΥΜΒΟΛΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

9. Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στο να τηρούνται συγκεκριμένα πρότυπα σύνταξης εγγράφων ελέγχου στην επιχείρηση;
- A. Καθόλου
 - B. Λίγο
 - Γ. Μέτρια
 - Δ. Αρκετά
 - E. Απόλυτα
10. Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στο να τηρείται συγκεκριμένο οργανόγραμμα για κάθε τμήμα της εταιρείας, με σκοπό τον σαφέστερο καθορισμό των τομέων ευθύνης;
- A. Καθόλου
 - B. Λίγο
 - Γ. Μέτρια
 - Δ. Αρκετά
 - E. Απόλυτα
11. Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στο να υπάρχει περιγραφή σαφών καθηκόντων ανά θέση εργασίας σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης;
- A. Καθόλου
 - B. Λίγο
 - Γ. Μέτρια
 - Δ. Αρκετά
 - E. Απόλυτα
12. Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο λογιστής στην αποτελεσματική διεξαγωγή της εν γένει διαδικασίας εσωτερικού ελέγχου της επιχείρησης;
- A. Καθόλου
 - B. Λίγο

- Γ. Μέτρια
- Δ. Αρκετά
- Ε. Απόλυτα

Γ ΜΕΡΟΣ. ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΛΟΓΙΣΤΗ

13. Σε ποιο βαθμό ο λογιστής ενημερώνεται για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση;
- Α. Καθόλου
 - Β. Λίγο
 - Γ. Μέτρια
 - Δ. Αρκετά
 - Ε. Απόλυτα
14. Σε ποιο βαθμό η διοίκηση της επιχείρησης, υπό την επίβλεψη του λογιστή, καταρτίζει συγκεκριμένα σχέδια επίτευξης στόχων για το ανθρώπινο δυναμικό;
- Α. Καθόλου
 - Β. Λίγο
 - Γ. Μέτρια
 - Δ. Αρκετά
 - Ε. Απόλυτα
15. Σε ποιο βαθμό αξιολογούνται από τον λογιστή οι αποδόσεις των εργαζομένων, σύμφωνα με τους τιθέμενους στόχους;
- Α. Καθόλου
 - Β. Λίγο
 - Γ. Μέτρια
 - Δ. Αρκετά
 - Ε. Απόλυτα
16. Σε ποιο βαθμό οι λογιστές της επιχείρησης υποβάλλουν προτάσεις βελτίωσης της απόδοσής της;
- Α. Καθόλου
 - Β. Λίγο
 - Γ. Μέτρια
 - Δ. Αρκετά
 - Ε. Απόλυτα
17. Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στη βελτίωση της λειτουργίας της επιχείρησης;
- Α. Καθόλου
 - Β. Λίγο
 - Γ. Μέτρια
 - Δ. Αρκετά
 - Ε. Απόλυτα
18. Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στη μεγιστοποίηση της αξίας της επιχείρησης;

- A. Καθόλου
B. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
E. Απόλυτα
19. Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στη μεγιστοποίηση της επίδοσης του ανθρώπινου δυναμικού;
A. Καθόλου
B. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
E. Απόλυτα
20. Σε ποιο βαθμό ο λογιστής επηρεάζει τις τελικές αποφάσεις της διοίκησης;
A. Καθόλου
B. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
E. Απόλυτα
21. Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση του κόστους λειτουργίας της επιχείρησης;
A. Καθόλου
B. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
E. Απόλυτα
22. Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στην μεγιστοποίηση της βιωσιμότητας της επιχείρησης;
A. Καθόλου
B. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
E. Απόλυτα
23. Σε ποιο βαθμό ο λογιστής συμβάλλει στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της επιχείρησης;
A. Καθόλου
B. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
E. Απόλυτα

Δ ΜΕΡΟΣ. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΗ

24. Πόσο σημαντική θεωρείτε την ηθική ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;
Α. Καθόλου
Β. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
Ε. Απόλυτα
25. Πόσο σημαντική θεωρείτε την ανεξαρτησία ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;
Α. Καθόλου
Β. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
Ε. Απόλυτα
26. Πόσο σημαντική θεωρείτε την αμεροληψία ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;
Α. Καθόλου
Β. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
Ε. Απόλυτα
27. Πόσο σημαντική θεωρείτε την οργάνωση ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;
Α. Καθόλου
Β. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
Ε. Απόλυτα
28. Πόσο σημαντική θεωρείτε την κατοχή διοικητικών δεξιοτήτων ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;
Α. Καθόλου
Β. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
Ε. Απόλυτα
29. Πόσο σημαντική θεωρείτε την επιστημονική κατάρτιση ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;
Α. Καθόλου
Β. Λίγο
Γ. Μέτρια
Δ. Αρκετά
Ε. Απόλυτα
30. Πόσο σημαντική θεωρείτε την ομαδικότητα ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;
Α. Καθόλου
Β. Λίγο

- Γ. Μέτρια
- Δ. Αρκετά
- Ε. Απόλυτα

31. Πόσο σημαντική θεωρείτε την κατοχή επικοινωνιακών δεξιοτήτων ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

- Α. Καθόλου
- Β. Λίγο
- Γ. Μέτρια
- Δ. Αρκετά
- Ε. Απόλυτα

32. Πόσο σημαντική θεωρείτε την αξιοπιστία ως χαρακτηριστικό στοιχείο του λογιστή;

- Α. Καθόλου
- Β. Λίγο
- Γ. Μέτρια
- Δ. Αρκετά
- Ε. Απόλυτα

ΤΕΛΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΣΑΣ!»